

ΜΗΝΥΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Του Νικολάου Γεωργίου του Κων/νου

ΚΑΤΑ

Παντός υπευθύνου

Αξιότιμε κύριε Εισαγγελεύ,

Η παρούσα Αναφορά μας σχετίζεται με την επί ζημία του Δημοσίου διαδικασία πώλησης από το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου («**ΤΑΙΠΕΔ ή Ταμείο**») του πλειοψηφικού ποσοστού ύψους 67% του μετοχικού κεφαλαίου της δημόσιας κοινωφελούς εταιρίας με την επωνυμία «**Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.**» (εφεξής καλούμενης «**ΟΛΠ**») προς την εταιρία με την επωνυμία «**Cosco (Hong Kong) Group Limited**» (εφεξής καλούμενη «**Cosco**»).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Α. Ο Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς

1. Ο ΟΛΠ, δημόσιος φορέας επιφορτισμένος με τη διαχείριση και λειτουργία του θαλασσιού λιμένα Πειραιώς, ιδρύθηκε αρχικά ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Το 1999, ο ΟΛΠ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία, στην οποία το Ελληνικό Δημόσιο διατήρησε την κυριαρχική του θέση (με κατ' ελάχιστον ποσοστό συμμετοχής του το 51% των μετοχών· βλ. Καταστατικό του στο άρθρο τρίτο του νόμου αυτού).

Πρόκειται για *«ανώνυμη εταιρία κοινής ωφέλειας, με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, λειτουργούσα κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, απολαμβάνουσα διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, και τελούσα υπό την εποπτεία του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας»* (βλ. παρ. 1 του άρθρου πρώτου του Ν. 2688/1999). Η φύση του ΟΛΠ ως δημόσιας επιχείρησης ασκώντας *δημόσια υπηρεσία*, επιβάλλει (εκ του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 23 παρ. 2, 29 παρ. 3 και ιδίως του άρθρου 106 παρ. 3 του Συντάγματος) τη **συνεχή** (και καθολική) λειτουργία του για την παροχή βασικών (ποιοτικών) προϊόντων και υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου (οικονομικά προσιτών), δίχως να θίγεται η απαραίτητη και

αδιάλειπτη εποπτεία του Κράτους επ' αυτού, λόγω της ζωτικής σημασίας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

2. Η λειτουργία του ΟΛΠ, που **εισήχθη στο Χρηματιστήριο το 2003** με διάθεση από το Ελληνικό Δημόσιο ποσοστού 25,5% των μετοχών του, διέπεται από τον Ν. 2688/1999, τον Κ.Ν. 2190/1920 *περί ανωνύμων εταιριών*, καθώς και, συμπληρωματικά, από τον Ν. 3429/2005 και τον Α.Ν. 1559/1950, όπως αυτοί κάθε φορά ισχύουν.

3. Προκειμένου ο ΟΛΠ να επιτύχει τον σκοπό της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος, του έχουν δοθεί και ορισμένες αρμοδιότητες άσκησης *δημόσιας εξουσίας ή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος*, όπως προκύπτει κατ' αρχήν από την λεπτομερή παράθεση των αρμοδιοτήτων του στο άρθρο 2 του Καταστατικού του (ως είχε μέχρι προ ορισμένων ημερών), το οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «2. Σκοπός της Εταιρίας είναι η διοίκηση και η εκμετάλλευση του Λιμένος Πειραιώς ή και άλλων λιμένων. ... Στο σκοπό της Εταιρίας περιλαμβάνονται ιδίως: α) Η παροχή υπηρεσιών ελλιμενισμού των πλοίων και διακίνησης φορτίων και επιβατών από και προς τον Λιμένα, β) Η εγκατάσταση, οργάνωση και εκμετάλλευση κάθε είδους λιμενικής υποδομής, γ) Η ανάληψη κάθε δραστηριότητας που έχει σχέση με το λιμενικό έργο, καθώς και κάθε άλλης εμπορικής, βιομηχανικής, πετρελαϊκής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων ιδίως της τουριστικής, της πολιτιστικής, της αλιευτικής και του σχεδιασμού και οργάνωσης λιμενικών εξυπηρετήσεων, δ) Κάθε άλλη αρμοδιότητα που είχε ανατεθεί στον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ...».

Όσον αφορά το περιεχόμενο της γενικής ρήτηρας του στοιχείου δ' της ως άνω παραγράφου του Καταστατικού του ΟΛΠ, οι σχετικές αρμοδιότητες που του είχαν ανατεθεί ως νπδδ περιλαμβάνονται στο άρθρο 4 του Α.Ν. 1559/1950, το οποίο ενδεικτικά και μόνο αναφέρει ως τέτοιες αρμοδιότητες την εξυπηρέτηση μέσω του λιμένος των συγκοινωνιών, την εφαρμογή των σχετικών νόμων και την, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, έκδοση και εφαρμογή των αναγκαίων κανονισμών, τον καθορισμό των τιμολογίων και των εν γένει όρων εργασίας εκάστης των υπηρεσιών του ΟΛΠ, την επιβολή δικαιωμάτων για την χρήση των προκυμαίων, προβλητών, αποβάθρων και λοιπών μέσων του Λιμένος, κλπ.

4. Ο ΟΛΠ άλλωστε, όπως έχει κριθεί και από το Συμβούλιο της Επικρατείας (ενδεικτικά ΣτΕΟΛ 1211-1212/2010, ΕΑΣτΕ 141-145/2011, 460/2012) ασκεί *δημόσια εξουσία* όπως και στο πλαίσιο του Ν. 2881/2001 «*Ρύθμιση θεμάτων ανέγκυσης ναυαγίων και άλλες διατάξεις*» (ΕΑΣτΕ 171/2006, βλ. και ΑΠ 63/2013), δυνάμει του οποίου εκδίδει *ατομικές διοικητικές πράξεις* σχετικά με την αναγκαστική εκποίηση και απομάκρυνση από τη λιμενική περιοχή του Λιμένος Πειραιώς πλοίου θεωρηθέντος ως επικινδύνου και επιβλαβούς, προς αποτροπή κινδύνου βυθίσεώς του, καθώς και κινδύνων για τη ναυσιπλοΐα και το περιβάλλον.

Προκειμένου δε ο ΟΛΠ να εκτελέσει τις ανωτέρω δημοσίου χαρακτήρα λειτουργίες του, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 1559/1950 «... *απολαύει απάντων των προνομίων, απαλλαγών και ατελειών, ων απολαύει το Δημόσιον εις όλας τας Δημόσιας και ιδιωτικές σχέσεις και συναλλαγάς αυτού εφαρμοζομένων εν γένει, επί του Οργανισμού όλων των σχετικών διατάξεων εξαιρετικού δικαίου των ισχυουσών εκάστοτε δια το Δημόσιον*». Η δημοσίου δε δικαίου φύση ορισμένων από τις αρμοδιότητες του ΟΛΠ υπερισχύει σε τέτοιο βαθμό, ούτως ώστε ορισμένα από τα προνόμια αυτά, όπως για παράδειγμα η εφαρμογή του Κ.Ε.Δ.Ε. για την είσπραξη των απαιτήσεών του, διατηρήθηκαν και μετά τον Ν. 4152/2013 (άρθρο πρώτο, Παράγραφος Δ, Υποπαράγραφος Δ.2, η οποία κατά τα λοιπά τιτλοφορείται ως: «*Κατάργηση φορολογικών προνομίων των εταιριών ΟΛΠ Α.Ε. και ΟΛΘ Α.Ε. και λοιπές διατάξεις*»).

5. Όπως συνάγεται από τα ανωτέρω, αλλά και την νομολογία, η ανώνυμη εταιρία ΟΛΠ αποτελεί *επιχείρηση διφυούς χαρακτήρα*, η οποία ασκεί τόσο αρμοδιότητες δημοσίας εξουσίας και ωφέλειας, όσο και εμπορικές (λιμενικές) δραστηριότητες, οι δε δραστηριότητες εμπορικές και άσκησης δημοσίας εξουσίας, αλληλεμπλέκονται. Περαιτέρω ο ΟΛΠ αποτελεί *επιχείρηση επιφορτισμένη με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος*, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 106 παρ. 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (βλ. ΔΕΚ C-266/96, *Corsica Ferries*), ιδίως αναφορικά με τη λειτουργία της ακτοπλοΐας και της συνδέσεως της ηπειρωτικής Ελλάδας με τη νησιωτική, σε σχέση με την τροφοδοσία με προϊόντα και εμπορεύματα της Αττικής, αλλά και ως προς την εφαρμογή της νομοθεσίας για την απομάκρυνση επικινδύνων πλοίων και ναυαγίων από το Λιμάνι του Πειραιά, σύμφωνα

με τις διατάξεις του Ν. 2881/2001 (πρβλ. ΠΕΣτΕ 33/1998 «από τον συνδυασμό των άρθρωνκαι ιδίως του άρθρου 106 παρ. 3 του ισχύοντος Συντάγματος προκύπτει ότι ο Ο.Λ.Π Α.Ε. αποτελεί επιχείρηση ζωτικής σημασίας για την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου ...», καθώς και Πράξη 37/2002 ΕλΣυν, Στ'κλιμ).

6. Στις 13 Φεβρουαρίου **2002 υπογράφηκε μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ΟΛΠ Σύμβαση Παραχώρησης**, η οποία κυρώθηκε με τον Ν. 3654/2008. Η αρχική της διάρκεια είχε οριστεί σε 40 έτη, όμως με την ΚΥΑ 8322.03/12/08/2008 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών – Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής («*Τροποποίηση των άρθρων 2,3,4 και 18 της από 13.02.2002 Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΟΛΠ Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του τρίτου άρθρου του Ν. 3654/2008*»), παρατάθηκε η αρχική διάρκειά της σε 50 έτη, ούτως ώστε να λήγει στις **13.02.2052**.

Σύμφωνα με την εν λόγω Σύμβαση, ο ΟΛΠ έχει το **αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης των γηπέδων (4.000.000 τ.μ. και κρηπιδώματα 37.500 τ.μ.), κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων που βρίσκονται εντός της λιμενικής ζώνης του Λιμένα Πειραιώς**. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 5.2 της εν λόγω Σύμβασης, και αναφορικά με το υπόψη δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης, **καταβάλλεται στο Ελληνικό Δημόσιο ετησίως ως αντάλλαγμα ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί του συνόλου των ενοποιημένων ετήσιων εσόδων του ΟΛΠ**, της πρόσφατης συμπληρωμένης εταιρικής χρήσης.

7. Στις 25 Νοεμβρίου **2008 υπογράφηκε**, κατόπιν διεθνούς πλειοδοτικού δημόσιου διαγωνισμού, **Σύμβαση Παραχώρησης μεταξύ του ΟΛΠ και της ΣΕΠ Α.Ε.**, θυγατρικής εταιρίας ειδικού σκοπού της εταιρίας με την επωνυμία «Cosco Pacific Limited», **η οποία κατακυρώθηκε με τον Ν. 3755/2009**. Αντικείμενο της εν λόγω Σύμβασης είναι αφενός η χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης του υφιστάμενου Προβλήτα II του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων του Λιμένα, μετά του περιβάλλοντος αυτού χώρου και των υφισταμένων στους χώρους αυτούς ανωδομών, και της ανατολικής πλευράς του υπό κατασκευή Προβλήτα III και,

αφετέρου, η εκτέλεση έργων αναβάθμισης του Προβλήτα II (373.365 τ.μ., και κρηπιδώματα 1.987 τ.μ.) και η κατασκευή και θέση σε λειτουργία της ανατολικής πλευράς του Προβλήτα III με σύστημα αυτοχρηματοδότησης.

Ως προς δε το Οικονομικό Αντάλλαγμα, αυτό περιλάμβανε 3 μορφές ανταλλάγματος προς τον ΟΛΠ:

(α) καταβολή εφάπαξ ποσού € 50.000.000, ως προϋπόθεση για την έναρξη της σύμβασης και άλλων € 700.000 σε 5 ετήσιες δόσεις (€ 140.000 έκαστη),

(β) καταβολή σταθερού ετήσιου ανταλλάγματος (ετήσιο ενοίκιο), αναπροσαρμοζομένου ετησίως σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις της Σύμβασης και υπολογιζομένου με βάση το μήκος των θέσεων πλεύρισης των πλοίων (€ 1.800 ανά μέτρο), και

(γ) καταβολή μεταβλητού ετήσιου οικονομικού ανταλλάγματος που ορίζεται σε ποσοστό επί των κατ' έτος ενοποιημένων εσόδων της ΣΕΠ Α.Ε. ή ετήσιου εγγυημένου ανταλλάγματος, αν το μεταβλητό οικονομικό αντάλλαγμα υπολείπεται αυτού και το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο ποσό που οριζόταν κατ' έτος σε σχετικό πίνακα στο άρθρο 4.3 της Σύμβασης, Καθαρής Παρούσας Αξίας (ΚΠΑ) ύψους 498.000.000 ευρώ.

Κατά τη διάρκεια της ως άνω Σύμβασης υπεγράφη η από **26.07.2011** **πρώτη συμπληρωματική σύμβαση** (Α΄ Φιλικός Διακανονισμός), η οποία **κυρώθηκε με το άρθρο 327 του Ν. 4072/2012**, με την οποία τροποποιήθηκαν – εις όφελος του Δημοσίου – ορισμένα άρθρα της αρχικής Σύμβασης σχετικά με το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και εκτέλεσης των έργων και τον καθορισμό των συνεπειών σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης ολοκλήρωσης, τον προβλήτα πετρελαιοειδών, την καταβολή του εγγυημένου ανταλλάγματος και την ετήσια αναπροσαρμογή των σταθερών ετήσιων ανταλλαγμάτων, κλπ.

Η Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε. **τροποποιήθηκε περαιτέρω με το συμφωνητικό Β΄ Φιλικού Διακανονισμού, το οποίο κυρώθηκε με το άρθρο 18 του Ν. 4315/2014**, με το οποίο επήλθαν, μεταξύ άλλων, και οι εξής τροποποιήσεις:

(α) Προβλέφθηκε η παραχώρηση στην ΣΕΠ Α.Ε. της κατασκευής και θέσης σε λειτουργία επιπλέον τμήματος του Προβλήτα III (δυτικού τμήματος). Για τον λόγο αυτό τροποποιήθηκαν οι αναγκαίοι ορισμοί της Σύμβασης (ενώ προστέθηκαν και νέοι), αλλά και σειρά άλλων σχετικών διατάξεων (π.χ. το άρθρο περί «Έργων», οι διατάξεις περί συνολικής παραχωρούμενης έκτασης, κλπ.).

(β) Προστέθηκαν νέες ρυθμίσεις σχετικά με το Οικονομικό Αντάλλαγμα της Σύμβασης Παραχώρησης, σύμφωνα με τις οποίες, από την κύρωση του Β΄ Φιλικού Διακανονισμού από την Βουλή των Ελλήνων μέχρι την ημερομηνία θέσης σε παραγωγική λειτουργία του Δυτικού Τμήματος του Προβλήτα III και σε κάθε περίπτωση μέχρι το ΑΕΠ της Ελλάδας (όπως αυτό ανακοινώνεται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ.) να ανέλθει σε ποσό που αντιστοιχεί στο ΑΕΠ της Ελλάδας έτους 2008 σε σταθερές τιμές 2005 (ήτοι 210,443 εκατ. Ευρώ) πλέον αύξησης 2% ετησίως, σύμφωνα με το ετήσιο ΑΕΠ του παρατιθέμενου σχετικού Πίνακα, η ΣΕΠ απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του ετήσιου εγγυημένου ανταλλάγματος, όπως αυτό προβλεπόταν στις σχετικές διατάξεις.

(γ) Ο ΟΛΠ ανέθεσε στην ΣΕΠ το έργο της κατασκευής και θέσης σε λειτουργία του Νέου Προβλήτα Πετρελαιοειδών, βάσει ειδικής σύμβασης, στην οποία θα περιγραφεί το σχετικό έργο με βάση τεχνική μελέτη, της οποίας η ΚΠΑ ανέρχεται πλέον σε

B) Η διαδικασία ιδιωτικοποίησης του ΟΛΠ

1. Με το άρθρο μόνο του Ν. 3985/2011 εγκρίθηκε το καταρτισθέν συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 6^Α του Ν. 2362/1995 *Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο Στρατηγικής των ετών 2012 – 2015*, το οποίο περιέλαβε στο Κεφάλαιο Β΄ Π «Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων» προς ενίσχυση των δημοσίων εσόδων με την αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου προς εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Στον δε σχετικό Πίνακα Π που περιγράφει το Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων για την περίοδο 2011 – 2015 αναφέρεται ρητά και η πώληση ποσοστού **23,1%** των μετοχών του ΟΛΠ, τις οποίες κατείχε το Ελληνικό Δημόσιο.

2. Με τις διατάξεις άλλωστε του Ν. 3986/2011 (όπως συμπληρώθηκαν με τον Ν. 4172/2013), ορίστηκε ότι στο ΤΑΙΠΕΔ μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα, μεταξύ άλλων, κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιριών από αυτές που περιλαμβάνονται στο ως άνω Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015. Στις ίδιες διατάξεις προβλέπεται ότι σκοπός του ΤΑΙΠΕΔ είναι η αξιοποίηση των στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου και η μέσω αυτής εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Από τον σκοπό αυτό προκύπτει ότι η επιλεγόμενη μέθοδος αξιοποίησης εκάστου περιουσιακού στοιχείου θα πρέπει να έχει τύχει προηγούμενης εμπεριστατωμένης αξιολόγησης όλων των εναλλακτικών επιλογών, προκειμένου η τελική επιλογή να είναι η βέλτιστη δυνατή και πλήρως αιτιολογημένη.

Με τις υπ' αριθ. 195/27.10.2011 και 206/25.04.2012 αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3986/2011, **μεταβιβάστηκαν και περιήλθαν χωρίς αντάλλαγμα** στο ΤΑΙΠΕΔ, κατά πλήρη κυριότητα, συνολικά 18.534.440 μετοχές του ΟΛΠ, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό **74,138% του μετοχικού κεφαλαίου**, μαζί με τα δικαιώματα ψήφου, οι οποίες αντιστοιχούσαν στο τελικώς διακρατηθέν από το Ελληνικό Δημόσιο ποσοστό επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΛΠ και ανήκαν κατά πλήρη κυριότητα σε αυτό.

3. Με την από **05.03.2014** απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ αποφασίστηκε η διενέργεια διεθνούς ανταγωνιστικής διαγωνιστικής διαδικασίας για την πώληση ποσοστού **67% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΛΠ**. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πρόσκληση για Εκδήλωση Ενδιαφέροντος (ΠΕΕ), η διαδικασία της πώλησης των εν λόγω μετοχών θα ολοκληρωνόταν σε δύο Φάσεις: κατά την Πρώτη Φάση τα ενδιαφερόμενα μέρη κλήθηκαν να υποβάλουν Εκδήλωση Ενδιαφέροντος, συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Μετά την ολοκλήρωση της Πρώτης Φάσης θα γινόταν προεπιλογή των ενδιαφερόμενων μερών, τα οποία θα καλούνταν να υποβάλουν δεσμευτικές προσφορές κατά τη Δεύτερη Φάση της Διαδικασίας. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής Εκδηλώσεων Ενδιαφέροντος τέθηκε η 28^η Απριλίου 2014. Παράλληλα, με την ΠΕΕ καθορίστηκαν τα Κριτήρια Προεπιλογής, ήτοι τα

Κριτήρια Χρηματοοικονομικής Επάρκειας, Τεχνικής Επάρκειας και Προσωπικής Κατάστασης των ενδιαφερόμενων μερών, η επιλογή των οποίων βασίσθηκε στην από το Μάρτιο του 2014 έκθεση των Χρηματοοικονομικών Συμβούλων του ΤΑΙΠΕΔ.

Πέραν της μεταβίβασης του 67% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΛΠ από το ΤΑΙΠΕΔ σε ιδιώτη αγοραστή, στην ΠΕΕ οριζόταν ότι στο πλαίσιο της σχετικής Διαδικασίας θα υπάρξει αναδιαπραγμάτευση και τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΟΛΠ, οι δε ακριβείς όροι τροποποίησής της, καθώς και οι εμπορικές τους συνέπειες, θα προσδιορίζονταν κατά την Δεύτερη Φάση της Διαδικασίας.

4. Στο πλαίσιο της Πρώτης Φάσης της Διαδικασίας, υποψήφιοι από οκτώ (8) επενδυτικά σχήματα παρέλαβαν φακέλους και τελικά υπέβαλαν φακέλους Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος πέντε (5) διαφορετικά επενδυτικά σχήματα. Μετά από τον σχετικό έλεγχο που διενήργησαν οι νομικοί, τεχνικοί και χρηματοοικονομικοί σύμβουλοί του ΤΑΙΠΕΔ, διαπιστώθηκε ότι οι υποψήφιοι Ports America Group Holdings I Inc, Utilico Emerging Markets Limited, International Container Terminal Services, Inc (ICTSI), APM Terminals B.V. και Cosco (Hong Kong) Group Limited είχαν υποβάλει το σύνολο των απαιτούμενων από την ΠΕΕ εγγράφων και πληρούσαν τους όρους και τα Κριτήρια Προεπιλογής, οι οποίοι και επιλέχθηκαν να συμμετάσχουν στην Δεύτερη Φάση, δυνάμει της από 05.06.2014 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ.

5. Με την από 18.06.2014 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ εγκρίθηκε η από 10.07.2014 Πρόσκληση Υποβολής Προσφορών (ΠΥΠ) για τη διάθεση πλειοψηφικού ποσοστού συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο του ΟΛΠ, ανερχόμενου στο 67% αυτού.

6. Η ως άνω πρόσκληση τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε 4 φορές, ήτοι δυνάμει
-του πρώτου συμπληρώματος διακήρυξης της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2014,
-του δεύτερου συμπληρώματος διακήρυξης της 13^{ης} Μαΐου 2015,
-της κωδικοποιημένης έκδοσης της 21^{ης} Οκτωβρίου 2015 και, τέλος,
-της τρίτης κωδικοποιημένης έκδοσης της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2015.

Με τις αντίστοιχες (από 12.05.2015, 07.10.2015 και 13.11.2015) αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ, το μεν εγκρίθηκε νέο επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα της Διαδικασίας, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής Δεσμευτικών Προσφορών την 25.11.2015 (η οποία τελικώς παρατάθηκε έως τις 21.12.2015), το δε επήλθαν διάφορες μεταβολές στην Συναλλαγή, μεταξύ των οποίων και: (α) οι απαιτήσεις κεφαλαιακών δαπανών ύψους 300 εκατομμυρίων ευρώ σε μία περίοδο πέντε ετών, αυξήθηκαν σε 350 εκατομμύρια ευρώ σε μία περίοδο δέκα ετών, και (β) το αντάλλαγμα παραχώρησης στο πλαίσιο της Σύμβασης Παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου – ΟΛΠ, ορίστηκε ότι θα είναι (τουλάχιστον) 3,5%. Σημειώνεται ότι οι αρχικές συμφωνηθείσες επενδύσεις μεταξύ άλλων και του Υπ.Ναυτιλίας και του ΤΑΙΠΕΔ (βλ. VDR) θα ανερχόντουσαν σε 550 εκατ. ευρώ (ενώ το επενδυτικό πρόγραμμα του ΟΛΠ ανήρχετο σε 900 εκατ. ευρώ), ενώ το ποσοστό του 3,5% (ανταλλάγματος για την παραχώρηση της λιμενικής ζώνης) παραμένει ακόμη ως πρόθεση, αφού η Σύμβαση παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου – ΟΛΠ δεν είχε ακόμη αναθεωρηθεί. Σημειώνεται επίσης ότι το ποσοστό 3,5% είναι ανατιολόγητο, δίχως προηγηθείσα μελέτη, όταν μάλιστα το ποσοστό συμφωνηθέντος υπέρ του ΟΛΠ ανταλλάγματος επί του τζίρου της ΣΕΠ (COSCO) στην προαναφερθείσα Σύμβαση Παραχώρησης ανέρχεται από το 2017 σε 24,5%!!

7. Τα 5 ως άνω Προεπιλεγέντα Μέρη παρέλαβαν το προσχέδιο της Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών (ΣΑΜ) και της Συμφωνία Μετόχων (ΣΜ) την 01.08.2014 και οι 3 εξ αυτών (APM, Cosco, ICTSI) υπέβαλαν παρατηρήσεις, ενώ οι λοιποί δύο (Utilico Emerging Markets Limited και Ports America Group Holdings I Inc), ανακοίνωσαν την αποχώρησή τους από τη διαδικασία. Τα δεύτερα προσχέδια των ανωτέρω συμβάσεων διανεμήθηκαν στα εναπομείναντα 3 Προεπιλεγέντα Μέρη στις 29.12.2014, ενώ νέες παρατηρήσεις από τα εν λόγω Μέρη υπεβλήθησαν στις 28.01.2015.

Η νέα τροποποιημένη έκδοση της ΠΥΠ διανεμήθηκε μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ στις 13.05.2015, ορίζοντας ως ημερομηνία Υποβολής Δεσμευτικών Προσφορών η 30.10.2015. Το τρίτο προσχέδιο των συμβάσεων διανεμήθηκε στα Προεπιλεγέντα Μέρη στις 18.09.2015. Ακολούθως, με την από

18.11.2015 επίσημη επιστολή της η APM Terminals αποφάσισε να αποσυρθεί από τη διαδικασία.

Κατόπιν αυτών, **τα Προεπιλεγέντα Μέρη υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους στις 27.11.2015 και εξέφρασαν** (όλα πλην της Cosco Group [Hong Kong] Limited) **την πρόθεσή τους να μην προχωρήσουν στην προτεινόμενη συναλλαγή, εφόσον η τιμή της δεύτερης δόσης των μετοχών (του ποσοστού 16%) δεν είναι προκαθορισμένη.** Συνεπεία αυτού, το ΤΑΙΠΕΔ ανέπτυξε νέα δομή στην Συναλλαγή, σύμφωνα με την οποία θα καταβαλλόταν μία ενιαία τιμή ανά μετοχή για αμφότερες τις δόσεις και ενημέρωσε σχετικά τα Προεπιλεγέντα Μέρη, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που είχαν αποσυρθεί από τη Διαδικασία, τα οποία, ωστόσο, εξέφρασαν εκ νέου την επιθυμία τους να μην συμμετάσχουν στη Διαδικασία.

8. Με την από **14.12.2015** απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ εγκρίθηκαν τα τελικά σχέδια Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών και Συμφωνίας Μετόχων.

Περαιτέρω, στο από **10.12.2015** τελικό σχέδιο της **Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου – ΟΛΠ (το οποίο δόθηκε στον ΟΛΠ μόλις στις αρχές Ιανουαρίου 2016)**, προβλέπεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο χορηγεί στον ΟΛΠ αποκλειστικό δικαίωμα κατοχής, χρήσης, διαχείρισης, συντήρησης, βελτίωσης και εκμετάλλευσης των Στοιχείων Παραχώρησης έως τις 13.02.2052, ο δε ΟΛΠ «*θα αναλάβει το σύνολο των έργων και των επενδύσεων που απαιτούνται για την απρόσκοπτη λειτουργία του Λιμένα Πειραιώς ... και ειδικότερα τα Ελάχιστα Επίπεδα Υπηρεσιών, με δικό του κίνδυνο και έξοδα. ...*». Στο τελικό αυτό σχέδιο της Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης προβλέπεται **ετήσιο αντάλλαγμα ίσο με ποσοστό 3,5% επί των ετησίων ενοποιημένων εσόδων του ΟΛΠ, δεν θα είναι δε μικρότερο από € 3.500.000.** Σημειώνεται επίσης ότι μετά την πρώτη 10ετή περίοδο επενδύσεων, ουδεμία επενδυτική υποχρέωση αναλαμβάνει ο επενδυτής μέχρι το πέρας της συμβατικής περιόδου (40 χρόνια)!

9. Κατά την Ημερομηνία Υποβολής Προσφορών (21.12.2015), κατέθεσε Δεσμευτική Προσφορά **μόνο η Cosco Group (Hong Kong) Limited**, ενώ με την από

12.01.2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ αποφασίστηκε η αποδοχή του φακέλου δικαιολογητικών της Cosco και η αποσφράγιση της οικονομικής της προσφοράς, σύμφωνα με την οποία το προσφερόμενο τίμημα ανερχόταν στο ποσό των € 293.125.000, ήτοι στο ποσό των € 17,5 ανά μετοχή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη εκθέσεις αποτίμησης για την αξία του πωλούμενου 67% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΛΠ, σύμφωνα με τις οποίες η αξία αυτή ανέρχεται μεταξύ 310 και 355 εκατομμυρίων ευρώ, αποφάσισε να ζητήσει από τον επενδυτή την υποβολή νέας, βελτιωμένης προσφοράς. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής η Cosco ζήτησε (με έγγραφό της από 17.01.2016) να αποσαφηνιστεί η έννοια ορισμένων άρθρων της Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών και της Συμφωνίας Μετόχων, καθώς και την τροποποίηση ορισμένων προβλέψεων της Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών. Ομοίως στις 18.01.2016 ζητήθηκαν ορισμένες αποσαφηνίσεις και αναδιατυπώσεις του σχεδίου Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ.Δημοσίου – ΟΛΠ. Το ΤΑΙΠΕΔ έκανε δεκτά τα ανωτέρω αιτήματα της Cosco, τα οποία σε ΚΠΑ ανέρχονται πλέον σε 311,5 εκατ. ευρώ.

Κατόπιν τούτων, στις 20.01.2016 υπεβλήθη από την Cosco βελτιωμένη προσφορά, σύμφωνα με την οποία το προσφερόμενο τίμημα ανερχόταν πλέον στο ποσό των € 368.500.000, ήτοι στο ποσό των € 22 ανά μετοχή. Η οικονομική αυτή προσφορά έγινε δεκτή από το ΤΑΙΠΕΔ με την από 20.01.2016 απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου και, μετά και από σχετική θετική γνωμοδότηση του **Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων**, η Cosco ανακηρύχθηκε πλειοδότης του διαγωνισμού και κλήθηκε να υποβάλει τα απαιτούμενα συμπληρωματικά δικαιολογητικά για να ανακηρυχθεί Προτιμώμενος Επενδυτής. Μετά την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών, η Cosco ανακηρύχθηκε Προτιμώμενος Επενδυτής με την από 17.02.2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ. Επισημαίνεται ότι πριν από την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος (4.3.2014) ουδεμία αποτίμηση ή εκτίμηση της τεράστιας περιουσίας του ΟΛΠ διεξήχθη από το ΤΑΙΠΕΔ. Αντιθέτως, λίγο πριν τη λήξη της περιόδου της Β' φάσης του προαναφερθέντος διαγωνισμού ανετέθη -με συνοπτικές διαδικασίες- η εκτίμηση μόνο δια της λογιστικής μεθόδου της αξίας της μετοχής του ΟΛΠ σε 2 εταιρίες και μάλιστα όταν οι δείκτες του Χρηματιστηρίου Αθηνών βρίσκοταν

στο κατώτερο σημείο της ιστορίας του (550 μονάδες). Σημειώνεται επίσης ότι εξειδικευμένοι οίκοι (όπως Alpha Bank) τα τρία τελευταία χρόνια εκτιμούσαν ότι η μετοχή του ΟΛΠ είναι υποτιμημένη, η δε αξία της θα έπρεπε να είναι ίση ή ανώτερη των 25 ευρώ.

10. Παράλληλα, στις **16.2.2016** δημοσιεύτηκαν οι υπ' αριθ. 506, 507 και 508/2016 απορριπτικές αποφάσεις του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, επί αιτήσεων ακύρωσης του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Πειραιά, του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά, της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης «Ομοσπονδία Υπαλλήλων Λιμένων Ελλάδος (ΟΜ.Υ.Λ.Ε.)», της Ένωσης Μονίμων και Δοκίμων Λιμενεργατών ΟΛΠ και διαφόρων ιδιωτών κατά της προαναφερθείσας από 05.03.2014 Πρόσκλησης του ΤΑΙΠΕΔ «για την εκδήλωση ενδιαφέροντος αναφορικά με την απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο της “Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς Α.Ε.”». Οι αποφάσεις αυτές απέρριψαν για τυπικούς λόγους τις εν λόγω αιτήσεις ακύρωσης, **δίχως να εισέλθουν στην ουσία της υπόθεσης**, κρίνοντας ότι η υπόψη προσβαλλόμενη Πρόσκληση δεν έχει χαρακτήρα διοικητικής πράξης και άρα πρόκειται για ιδιωτική διαφορά (βλ. σκ. 6 των εν λόγω αποφάσεων).

11. Ο φάκελος της Διαδικασίας του διαγωνισμού, μαζί με το σχέδιο Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών και Συμφωνίας Μετόχων, αλλά και το σχέδιο Τροποποιητικής Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ.Δημοσίου – ΟΛΠ, υποβλήθηκε από το ΤΑΙΠΕΔ στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις **18.02.2016** για τον απαραίτητο προσυμβατικό έλεγχο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του αρ. 35 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ν. 4129/2013, όπως ισχύει). Με την υπ' αριθ. 54/2016 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου, το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε, δίχως και αυτό να εισέλθει την ουσία της υπόθεσης¹, νόμιμη

¹ Χαρακτηριστική η σκέψη του Κλιμακίου ότι ο «έλεγχος νομιμότητας του παρόντος Κλιμακίου επί της διαδικασίας αυτής ... , ερείδεται ... στην παραδοχή το μεν ότι, στο πλαίσιο της αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας των δημοσίων φορέων, το ΤΑΙΠΕΔ διενεργεί τη στάθμιση μεταξύ του επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος και των εγγυήσεων αποτελεσματικότητας και προσαρμογής στις αγοραίες συνθήκες και επιλέγει κυριαρχικά τη βέλτιστη εφαρμοστέα διαδικασία προς επίτευξη του μέγιστου ωφέλιμου αποτελέσματος, το δε ότι οι όροι των σχεδίων συμβάσεων αποτέλεσαν αντικείμενο ελεύθερης διαπραγματεύσεως ανάμεσα στα συμβαλλόμενα μέρη. Επομένως, διατυπώνεται αρνητική κρίση μόνο στην περίπτωση που διαπιστωθούν ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες στην τήρηση των προαναφερόμενων αρχών και κανόνων της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των

τη Διαδικασία και αποφάνθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών και της Συμφωνίας Μετόχων. Κατά της Πράξης αυτής δεν χωρεί ένδικο βοήθημα κατά την κείμενη διαδικασία².

Σύμφωνα ωστόσο με τις προβλέψεις της Σύμβασης Αγοραπωλησίας, προκειμένου να λάβει χώρα η μεταβίβαση του πρώτου τμήματος του 51% των μετοχών του ΟΛΠ στην Cosco, θα πρέπει να πληρωθούν οι σχετικές Αιρέσεις:

(α) να ληφθεί έγκριση μετά από έλεγχο της συγκέντρωσης από την αρμόδια (εθνική ή ευρωπαϊκή) Αρχή Ανταγωνισμού,

(β) να συναφθεί η Τροποποιημένη Σύμβαση Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ και να πληρωθούν οι αιρέσεις που περιλαμβάνονται σε αυτήν, περιλαμβανομένης της κύρωσής της με νόμο από την Ελληνική Βουλή,

(γ) να απορριφθούν από το Συμβούλιο της Επικρατείας οι εκκρεμείς αιτήσεις για την ακύρωση της Συναλλαγής,

(δ) να τροποποιηθούν τα καταστατικά έγγραφα του ΟΛΠ και να διοριστεί 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο,

(ε) τα Μέρη να επιβεβαιώσουν εγγράφως ότι, κατά την ημερομηνία πλήρωσης των ανωτέρω Αιρέσεων, δεν έχουν λάβει ειδοποίηση περί έκδοσης από οποιονδήποτε Κρατικό Φορέα εντολής, πράξης ή απόφασης, με την οποία αναιρείται, περιορίζεται, αναστέλλεται ή παρεμποδίζεται η ολοκλήρωση της Συναλλαγής αναφορικά με το πρώτο τμήμα των μετοχών προς μεταβίβαση,

(στ) να κατατεθεί και ψηφιστεί από την Βουλή το σχέδιο νόμου για την «Αρχή Λιμένος Πειραιά», η οποία θα αναλάβει τις δημοσίου χαρακτήρα υπηρεσίες τις οποίες σήμερα ασκεί ο ΟΛΠ. Μέχρι δε τον Ιούνιο 2016 θα πρέπει να έχει συσταθεί και ψηφιστεί η «Ανεξάρτητη Αρχή Λιμένων», αναγκαίο όργανο επίλυσης διαφορών σε μια απελευθερωμένη αγορά.

διατάξεων περί προστασίας του περιβάλλοντος. Εξάλλου, κατά τον έλεγχο αυτό δεν ελέγχονται οι κρίσεις σκοπιμότητας των αρμοδίων οργάνων του Ταμείου και η ορθότητα των τεχνικών κρίσεων, ούτε αξιολογούνται οι όροι της σύμβασης αγοραπωλησίας μετοχών, ως προς τη βέλτιστη από οικονομοτεχνική άποψη εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και, τέλος, δεν επιλύονται διαφορές, η επίλυση των οποίων εμπίπτει στη δικαιοδοσία των αρμοδίων προς τούτο δικαστηρίων ...» (βλ. σελ. 3 προς το τέλος και επ.).

² Βλ. άρθ. 35 παρ. 5 του Ν.4129/2013, όπως ισχύει.

Όσον αφορά ειδικότερα την ως άνω Αίρεση σχετικά με την Τροποποιημένη Σύμβαση Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ, σχέδιο της οποίας δόθηκε στον ΟΛΠ αρχές Ιανουαρίου 2016 κατά τα προαναφερθέντα, θα πρέπει να σημειωθούν και τα εξής: Στις 25 Ιουλίου 2014 εκδόθηκε Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας, με την οποία αναγνωριζόταν ότι η όποια αναθεώρηση της Σύμβασης Παραχώρησης θα έπρεπε να γίνει βάσει των σχετικών προβλέψεων της. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2014, το Υπουργείο Οικονομικών όρισε ως μέλη της Ομάδας Εργασίας για την αναδιαμόρφωση της Σύμβασης Παραχώρησης μετακλητούς συμβούλους του. Στις 10 Οκτωβρίου 2014 εκδόθηκε νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση (των ίδιων ως άνω Υπουργών), με την οποία ορίστηκε Ομάδα Εργασίας από 5 μέλη, η οποία θα συνεργαζόταν με Ομάδα Εργασίας του ΟΛΠ, με την τεχνική υποστήριξη και του ΤΑΙΠΕΔ, για τη διαμόρφωση κειμένου, το οποίο θα καλούνταν να υπογράψει ο ΟΛΠ μετά την ολοκλήρωση του διαγωνισμού για την πώληση των μετοχών του. Στις 15 Οκτωβρίου 2014, ο ΟΛΠ όρισε δική του Ομάδα Εργασίας, η οποία ωστόσο **ουδέποτε** διαπραγματεύθηκε με την αντίστοιχη ως άνω Ομάδα Εργασίας του Δημοσίου σχετικά με την τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης. Από τις αρχές δε Δεκεμβρίου 2014, λόγω και των τότε πολιτικών εξελίξεων, τόσο η ορισθείσα από το Δημόσιο Ομάδα Εργασίας, όσο και η αντίστοιχη του ΟΛΠ, αυτοδιαλύθηκαν. Μέχρι και τις 22 Ιουνίου 2015, οπότε και άλλαξε η Διοίκηση του ΟΛΠ, δεν είχε λάβει χώρα καμία απολύτως διαπραγμάτευση για την τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ, ούτε και είχαν εκδοθεί οι αναγκαίες νέες ΚΥΑ για τον ορισμό νέων Ομάδων Εργασίας, δεδομένου ότι τα ορισθέντα με τις προγενέστερες ΚΥΑ μέλη είτε είχαν παυθεί είτε είχαν παραιτηθεί.

Παρά τα ανωτέρω, στις 21 Δεκεμβρίου 2015, ο Πρόεδρος του ΤΑΙΠΕΔ, κ. Στέργιος Πιτσιόρλας, απέστειλε επιστολή προς τον (τότε) Πρόεδρο του ΟΛΠ, κ. Ι.Κούβαρη, τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης, κ. Ι.Δραγασάκη, τους Υπουργούς κ.κ. Ε.Τσακαλώτο, Θ.Δρίτσα και Α.Φλαμπουράρη, με την οποία τους κοινοποιεί το «τελικό κείμενο της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και της ΟΛΠ ΑΕ, κείμενο επί του οποίου υποβάλλονται σήμερα οι δεσμευτικές προσφορές για το 67% των μετοχών της ΟΛΠ». Στην ίδια δε επιστολή του ΤΑΙΠΕΔ αναφέρεται ότι έλαβαν χώρα «**καλόπιστες διαπραγματεύσεις**» που οδήγησαν στην «**οριστικοποίηση και σύναψη της παρούσας Σύμβασης**». Η εν λόγω αναφορά ωστόσο του ΤΑΙΠΕΔ σε δήθεν

διαπραγματεύσεις, αλλά και **σύναψη** της Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης, είναι στο σύνολό της αναληθής και παραπλανητική, στόχευε δε αποκλειστικά στην πρόκληση ψευδών εντυπώσεων περί δήθεν καλόπιστης διαπραγμάτευσης για την οριστικοποίηση των αλλαγών που απαιτούνταν στην Σύμβαση Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ, αλλά και περί δήθεν σύναψης της εν λόγω Σύμβασης, γεγονός που μέχρι και τις 14 Ιανουαρίου 2016, οπότε και συζητήθηκε το θέμα στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΛΠ, δεν είχε λάβει χώρα καμία συμφωνία ή σύναψη νέας Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΟΛΠ. Το γεγονός αυτό άλλωστε, της μη σύναψης της Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ, αποδεικνύεται και από τα όσα αναφέρονται σχετικά στην προαναφερθείσα υπ' αριθ. 54/2016 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στο από 10.12.2015 τελικό σχέδιο της εν λόγω Σύμβασης και σε καμία μεταγενέστερη πράξη υπογραφής του από τα συμβαλλόμενα μέρη. Σύμφωνα άλλωστε με τα όσα κάνει δεκτά η εν λόγω Πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όχι μόνο δεν είχε συναφθεί η Τροποποιημένη Σύμβαση Παραχώρησης κατά την ημερομηνία αποστολής της ως άνω επιστολής, αλλά ακόμη και μέχρι τις 18 Ιανουαρίου 2016, έλαβαν χώρα αποσαφηνίσεις και αναδιατυπώσεις όρων αυτής, μετά από σχετικό αίτημα της Cosco και θετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ. Το γεγονός αυτό της μη σύναψης της νέας Σύμβασης Παραχώρησης αναφέρεται άλλωστε και στην από 11.01.2016 επιστολή του πρώην Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου και νυν μετόχου του ΟΛΠ, κ. Γ. Ανωμερίτη, προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού, επιβεβαιώθηκε δε και από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο με την από 20.01.2016 απόφασή του.

Αποτέλεσμα της ως άνω ψευδούς αναφοράς στην δήθεν σύναψη της Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ, ήταν να δημιουργηθούν πλασματικές εντυπώσεις, ότι η διαδικασία ιδιωτικοποίησης του ΟΛΠ κινείται τάχα με ταχείς ρυθμούς και βρίσκεται κοντά στην ολοκλήρωσή της. Όσον αφορά δε την αναφορά του ΤΑΙΠΕΔ σε *«καλόπιστες διαπραγματεύσεις»*, λαμβανομένων υπόψη αφενός της βαρύτητας των αλλαγών στην Σύμβαση Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ, που απαιτούνται λόγω της μετατροπής του ΟΛΠ από διφυή, σε κοινή, απλή εμπορική ανώνυμη εταιρία και, αφετέρου, ότι μέχρι τα τέλη Ιουνίου 2015 τουλάχιστον

δεν είχε ξεκινήσει η σχετική διαδικασία διαπραγμάτευσης (η έναρξη της οποίας άλλωστε, δεδομένης της πολιτικής συγκυρίας του καλοκαιριού του 2015, δεν είναι δυνατόν να έλαβε χώρα έως και τον Σεπτέμβριο του 2015, οπότε και έλαβαν χώρα οι βουλευτικές εκλογές) καθίσταται εμφανές ότι οι όποιες διαπραγματεύσεις για την τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης δεν θα μπορούσαν να είχαν ξεκινήσει πριν από τα τέλη Σεπτεμβρίου 2015. Το χρονικό διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου 2015 μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2015, οπότε και υποβλήθηκε το τελικό σχέδιο της Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης, είναι προφανώς πολύ σύντομο σε σχέση με το έργο της τροποποίησης της εν λόγω Σύμβασης, δεν μπορεί δε να υποστηριχθεί βασίμως ούτε ότι έλαβαν χώρα λεπτομερείς διαπραγματεύσεις σχετικά με τις τροποποιήσεις της Σύμβασης Παραχώρησης, ούτε και ότι εξετάστηκαν σε βάθος όλες οι πτυχές της Σύμβασης αυτής, οι οποίες θα έπρεπε να επανεξετασθούν λαμβάνοντας υπόψη την πώληση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ σε ιδιώτη επενδυτή.

Από την μεταβίβαση της πλειοψηφίας των μετοχών του ΟΛΠ σε ιδιώτη, ενδέχεται να ανακύψει σωρεία ζητημάτων σχετικά με εξουσίες που διαθέτει μέχρι στιγμής ο ΟΛΠ και οι οποίες προβλέπονται στην ισχύουσα Σύμβαση Παραχώρησης, με υποχρεώσεις του ΟΛΠ, οι οποίες θα πρέπει να προστεθούν στην νέα Σύμβαση Παραχώρησης, προκειμένου να διασφαλισθούν όλα τα δικαιώματα και έννομα συμφέροντα που θα μπορούσαν να θιγούν, κλπ. Ενδεικτικά και μόνο και προς εξήγηση της αναγκαιότητας σε βάθος και λεπτομερών διαπραγματεύσεων, θα πρέπει να αναφερθούν στο σημείο αυτό -όπως ήδη είχαν επισημανθεί με την 42346/29.11.2013 επιστολή του ΟΛΠ υπογεγραμμένη υπό του Γ.Ανωμερίτη προς τον τότε Πρόεδρο του ΤΑΙΠΕΔ κ. Κ.Μανιατόπουλο, που συνοδεύετο και με μελέτης του γνωστού εγνωσμένου κύρους οίκου Ernst & Young, αλλά και την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΛΠ στην από 25.11.2014 Έκτακτη Γενική Συνέλευση μετόχων του- τα εξής: **(α)** η στρατηγική θέση του Λιμένα Πειραιώς ως βασικού πόλου σύνδεσης μεταξύ της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας, λόγω της οποίας θα έπρεπε να διασφαλίζεται η ύπαρξη υποχρεώσεων του ΟΛΠ για την ικανοποίηση των σχετικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου, **(β)** η εξασφάλιση τήρησης της εφαρμοστέας εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί προστασίας του περιβάλλοντος κατά την διενέργεια επενδύσεων και την παροχή υπηρεσιών από τον ΟΛΠ, **(γ)** η ανάγκη προστασίας των

αρχαιολογικών χώρων και μνημείων που βρίσκονται εντός του Λιμένα. Είναι προφανές ότι, προκειμένου να εξεταστεί το σύνολο των ζητημάτων προς αντιμετώπιση και προκειμένου να εντοπιστεί και να αποτυπωθεί στην νέα Σύμβαση Παραχώρησης Ελλ.Δημοσίου – ΟΛΠ η βέλτιστη δυνατή λύση, απαιτούνταν σημαντικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των εξειδικευμένων Ομάδων Εργασίας, οι οποίες ωστόσο ουδέποτε έλαβαν χώρα. Οι διαπραγματεύσεις δε αυτές έπρεπε να λάβουν χώρα εγκαίρως, ούτως ώστε να αποτυπωθούν κατάλληλα στο σχέδιο της Τροποποιημένης Σύμβασης Παραχώρησης που χορηγήθηκε στους ενδιαφερόμενους επενδυτές στο πλαίσιο της Δεύτερης Φάσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, σε συμμόρφωση και με τις γενικές αρχές της διαφάνειας και της ίσης αντιμετώπισης που διέπουν τη διαδικασία του Διαγωνισμού.

Από το σύνολο ωστόσο των ανωτέρω, είναι προφανές ότι τέτοιες διαπραγματεύσεις ουδέποτε έλαβαν χώρα, είναι δε άγνωστη η διαδικασία με την οποία επιλέχθηκαν και διατυπώθηκαν οι τροποποιήσεις της Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ.Δημοσίου – ΟΛΠ, οι οποίες θα πρέπει να εξετασθούν λεπτομερώς και μία προς μία, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον εξυπηρετούν ή όχι το δημόσιο συμφέρον σε όλες τις πιθανές εκφάνσεις του.

Όσον αφορά δε την Αίρεση περί τροποποίησης των καταστατικών εγγράφων του ΟΛΠ, από την Ημερησία Διάταξη της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΛΠ της 19.04.2016, όπως αυτή παρατίθεται στην από 14.04.2016 σχετική πρόσκληση προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, προκύπτει ότι αυτή ακόμη δεν έχει λάβει χώρα (λαμβανομένης υπόψη και της αναβολής της από 19.04.2016 συνεδρίασης του ΔΣ). Ωστόσο, από το κείμενο του νέου, τροποποιημένου Καταστατικού του ΟΛΠ, η έγκριση του οποίου αναμένεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, είναι εμφανής η έλλειψη της δέουσας επιμέλειας κατά την προμελέτη και τον σχεδιασμό των νέων διατάξεων και η προχειρότητα της αντιμετώπισης ενός τόσο σοβαρού έργου, όπως η αναμόρφωση του Καταστατικού του ΟΛΠ, μιας ανώνυμης εταιρίας, η οποία άλλωστε είναι και εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ενδεικτικά και μόνο αναφέρουμε στο σημείο αυτό την νέα διατύπωση του άρθρου περί του σκοπού του ΟΛΠ, η οποία έχει ως εξής:

*«Άρθρο 3 – Σκοπός: 1. Σκοπός της Εταιρίας είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων, η πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων και η άσκηση των ευχερειών που απορρέουν από τη σύμβαση παραχώρησης μεταξύ της Εταιρίας και του Ελληνικού Δημοσίου της 13^{ης} Φεβρουαρίου 2002 αναφορικά με τη χρήση και εκμετάλλευση ορισμένων περιοχών και περιουσιακών στοιχείων εντός του λιμένας Πειραιώς, όπως αυτή τροποποιείται κατά καιρούς (η «**Σύμβαση Παραχώρησης**»), τηρουμένης της ισχύουσας νομοθεσίας. ...»*

Η ως άνω διατύπωση του καταστατικού σκοπού του ΟΛΠ και μόνο, η οποία είναι καθ' όλα γενικόλογη και ασαφής, φανερώνει την παντελή απουσία της απαραίτητης προεργασίας και επιμέλειας κατά τον σχεδιασμό των αναγκαίων τροποποιήσεων του Καταστατικού. Η αοριστία στη διατύπωση του σκοπού της εταιρίας και μάλιστα η ως άνω αόριστη διατύπωση, σύμφωνα με την οποία ο εταιρικός σκοπός δεν εξαρτάται από την βούληση του ίδιου του ΟΛΠ, αλλά από εξωγενή γεγονότα, ήτοι από τις όποιες τροποποιήσεις επέλθουν στην Σύμβαση Παραχώρησης Ελλ.Δημοσίου-ΟΛΠ, χωρίς ταυτόχρονα να γίνεται οποιαδήποτε περαιτέρω ρητή αναφορά στις δραστηριότητες που θα καλύπτει ο νέος σκοπός του ΟΛΠ, όπως γίνεται στο έως τώρα ισχύον Καταστατικό του, είναι προφανώς ασύμβατη με την απαίτηση περί ρητού προσδιορισμού του εταιρικού σκοπού στο καταστατικό της κάθε ανώνυμης εταιρίας, είναι δε δυνατόν να προκαλέσει σημαντικά προβλήματα και στην λειτουργία του ΟΛΠ, καθώς, ακόμη και εάν εγκριθεί ως νόμιμη η σχετική τροποποίηση από τις αρμόδιες αρχές, κάθε νέα δραστηριότητα που θα επιθυμεί να αναλάβει, θα πρέπει να ελέγχεται ως προς την συμφωνία της με τις εκάστοτε προβλέψεις της Σύμβασης Παραχώρησης και όχι με τις διατάξεις των καταστατικών εγγράφων της ίδιας της εταιρίας.

Γ) Οικονομική κατάσταση του ΟΛΠ πριν την έγκριση του προσφερόμενου τιμήματος

1. Η τελευταία επίσημη οικονομική κατάσταση του ΟΛΠ, η οποία θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη και κατά την εκτίμηση του (κατά τα προαναφερθέντα) προσφερόμενου από την Cosco τιμήματος για την αγορά των προς πώληση μετοχών, απεικονίζεται στις

οικονομικές καταστάσεις του 2014, όπως αυτές έχουν δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ στις 04.05.2015, και οι οποίες εγκρίθηκαν από την Τακτική Γενική Συνέλευση του ΟΛΠ (η δε έγκριση έχει επίσης καταχωρηθεί στο ΓΕΜΗ στις 10.07.2015). Οι οικονομικές αυτές καταστάσεις ελέγχθηκαν από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές, σύμφωνα με την Έκθεση Ελέγχου των οποίων, παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση του ΟΛΠ κατά την 31.12.2014, την χρηματοοικονομική του επίδοση και τις ταμειακές του ροές. Όπως δε ήδη αναφέρθηκε, οι οικονομικές αυτές καταστάσεις, τα αποτελέσματα και οι παραδοχές που παρουσιάζουν, παρουσιάστηκαν στην Τακτική Γενική Συνέλευση του ΟΛΠ και εγκρίθηκαν από αυτήν, τέθηκαν, δηλαδή, σε γνώση του ΤΑΙΠΕΔ, υπό την ιδιότητά του ως πλειοψηφούντος μετόχου του ΟΛΠ σε ποσοστό 74,14%, και εγκρίθηκαν από αυτό.

Οι οικονομικές καταστάσεις του 2014, τα βασικότερα σημεία των οποίων παρουσιάζονται αναλυτικότερα κατωτέρω, τέθηκαν σε γνώση και εγκρίθηκαν από το ΤΑΙΠΕΔ ήδη τις 22.06.2015, οπότε και έλαβε χώρα η Τακτική Γενική Συνέλευση του ΟΛΠ, ήτοι 7 μήνες πριν την αποδοχή του προσφερόμενου από την Cosco τιμήματος για την αγορά του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ. **Γνώριζε, με άλλα λόγια, το ΤΑΙΠΕΔ, ακριβώς την οικονομική κατάσταση του ΟΛΠ, τα περιουσιακά του στοιχεία και τις προοπτικές ανάπτυξης, όταν έλαβε την απόφαση να μεταβιβάσει το πλειοψηφικό πακέτο των μετοχών έναντι του προσφερόμενου από την Cosco τιμήματος** και βρισκόταν σαφώς σε θέση να εκτιμήσει κατά πόσον το προσφερόμενο αυτό τίμημα ανταποκρινόταν ή όχι στην πραγματική αξία των μετοχών αυτών και είτε να το αποδεχθεί είτε να κηρύξει άγονο τον διαγωνισμό και να προκηρύξει νέα διαδικασία ή και να επιλέξει άλλη δομή, μέθοδο αξιοποίησης του περιουσιακού στοιχείου των μετοχών του ΟΛΠ, με σκοπό να αποκομίσει έσοδα ανταποκρινόμενα στην πραγματική του αξία. Από την σύγκριση μεταξύ των οικονομικών στοιχείων που αποτυπώνονται στις (εγκεκριμένες από το ΤΑΙΠΕΔ) οικονομικές καταστάσεις του ΟΛΠ και του τιμήματος έναντι του οποίου θα μεταβιβαστεί στην Cosco η πλειοψηφία των μετοχών του ΟΛΠ, όπως κατωτέρω αναλυτικά περιγράφουμε, προκύπτει εμφανώς η ανισορροπία μεταξύ των δύο οικονομικών μεγεθών, καθώς και ότι το ΤΑΙΠΕΔ και, συνεπώς, και το Ελλ.Δημόσιο, ναι μεν εισπράττει άμεσα ρευστό ως αντάλλαγμα για τις μετοχές, μακροπρόθεσμα όμως υφίσταται ζημία, καθώς το προσφερόμενο τίμημα δεν

ανταποκρίνεται σε καμία περίπτωση στα έσοδα που θα επέφερε η αξιοποίηση του περιουσιακού στοιχείου του ΟΛΠ με άλλη μέθοδο.

Με άλλα λόγια, τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ, κατά την λήψη της απόφασης περί αποδοχής του προσφερόμενου τιμήματος από την Cosco, όσο και το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων αυτού, κατά την διατύπωση της σχετικής εισήγησης, είχαν πλήρη γνώση της οικονομικής κατάστασης του ΟΛΠ και, ως εκ τούτου, της πραγματικής του αξίας. Παρά την γνώση αυτή, ωστόσο, επέλεξαν να αποδεχθούν προδήλως χαμηλότερο τίμημα για την πώληση του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών, παρόλο που μία τέτοια απόφαση δεν έχει καμία δικαιολογητική βάση, ούτε επιβαλλόταν από τυχόν υπερνομοθετικές δεσμεύσεις του Ελληνικού Δημοσίου.

2. Ενδεικτικά και μόνο αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με τις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις, το σύνολο του ενεργητικού του ΟΛΠ ανέρχεται στο ποσό των € 382.515.346,94. Αναφέρεται παράλληλα ότι, στις 31.12.2014 τα **χρηματικά διαθέσιμα του ΟΛΠ ανέρχονταν στο ποσό των € 55.283.017,58, ενώ τα λοιπά αποθεματικά του στο ποσό των € 76.577.881,31.**

Σημαντικό περιουσιακό στοιχείο, ενδεικτικό της ποιότητας των παρεχόμενων από τον ΟΛΠ υπηρεσιών, αλλά και της προοπτικής ανάπτυξης των σχετικών τομέων, είναι η κατοχή Πιστοποιήσεων ISO στην παροχή υπηρεσιών κρουαζιέρας. Σημειωτέον ότι ανάλογη διαδικασία πιστοποίησης είχε ξεκινήσει ήδη το 2014 και στον τομέα διαχείρισης οχημάτων, η ολοκλήρωση της οποίας αναμενόταν να ολοκληρωθεί εντός του 2015 και η πιστοποίηση να έχει ληφθεί στις αρχές του 2016. Ο επενδυτής, με άλλα λόγια, στον οποίο επίκειται να μεταβιβαστεί το πλειοψηφικό ποσοστό των μετοχών του ΟΛΠ (ήτοι, η Cosco), θα έχει άμεσα στην διάθεσή του και τις ανωτέρω πιστοποιήσεις, με βάση τις οποίες θα μπορεί είτε να προχωρήσει σε περαιτέρω επενδύσεις, είτε να αρκестεί σε διαφήμιση των ήδη υφισταμένων. Σημειώνεται ότι ο ΟΛΠ διαθέτει υπερσύγχρονο ηλεκτρονικό Σύστημα Διαχείρισης μεγάλης αξίας.

Όλοι οι τομείς δραστηριότητας του ΟΛΠ, σύμφωνα με την σχετική Έκθεση του Διοικητικού του Συμβουλίου εμφανίζουν θετικές προοπτικές, λαμβανομένων υπόψη και των οικονομικών και πολιτικών συγκυριών που επικρατούσαν το 2014 (και ακόμη

επικρατούν) τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην ευρύτερη περιοχή, την οποία εξυπηρετεί ο Λιμένας Πειραιώς.

Άλλωστε ο ΟΛΠ διαθέτει, λόγω της μακρόχρονης δραστηριοποίησής του στον Λιμένα Πειραιώς, την απαραίτητη τεχνογνωσία και το κατάλληλα εκπαιδευμένο και έμπειρο προσωπικό, για να πληροί όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών όλου του σχετικού φάσματος, στο επίπεδο και σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ευρωπαϊκής λιμενικής βιομηχανίας. Το σύνολο δε της τεχνογνωσίας και του ανθρωπίνου δυναμικού αυτού, τα οποία μέχρι τώρα είναι ταγμένα στην εξυπηρέτηση και σκοπών δημοσίου ενδιαφέροντος, θα μεταβιβαστούν εν τοις πράγμασι στην Cosco, μαζί με την απόκτηση από αυτήν της πλειοψηφίας των μετοχών του ΟΛΠ, ενώ θα ταχθούν αποκλειστικά και μόνο στην εξυπηρέτηση εμπορικών σκοπών.

3. Πέραν των ανωτέρω, ο ΟΛΠ κατέχει το 100% τεσσάρων επιχειρήσεων, στους χώρους του λειτουργούν «ελεύθερες ζώνες», διαθέτει δύο σιδηροδρομικούς σταθμούς φόρτωσης εμπορευμάτων και σιδηροδρομικό δίκτυο μέχρι το Θριάσιο Μεταφορικό Κέντρο μέσω ΟΣΕ δαπάνης 160 εκατ. ευρώ (2014), μοναδική γαιοστρατηγική θέση, δίκτυα συγκοινωνιών, συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών προς τρίτους (λυμάτων, καυσίμων κ.α.) και 4 εκατ. τ.μ. γηπέδων και κτιρίων τεράστια αγοραίας αξίας.

4. Ιδιαίτερη σημασία έχει η **Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ ΑΕ, η οποία το 2009 είχε Καθαρή Παρούσα Αξία ύψους € 498.000.000.** Μετά και τον Β΄ Φιλικό Διακανονισμό και την κύρωσή του από την Βουλή τον Δεκέμβριο του 2014, σύμφωνα με τα ως άνω αναφερόμενα, η **Καθαρή Παρούσα Αξία της Σύμβασης Παραχώρησης το 2014 ανήλθε μεταξύ € 876 εκατ. και € 1.033 εκατ.,** η δε δυναμικότητα του Προβλήτα ΙΙΙ και μόνο αναμένεται να αυξηθεί από 3.700.000 TEU σε 6.200.000 TEU, με αποτέλεσμα το συνολικό ετήσιο αντάλλαγμα που θα καταβάλλει (σύμφωνα με τις ισχύουσες προβλέψεις της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ) μετά το 2021 να εκτιμάται στο ποσό των € 110.000.000. Σημειωτέον ότι το ΤΑΙΠΕΔ στην έκτακτη Γενική Συνέλευση της 25.11.2014 υπερηγήφισε τα μεγέθη αυτά, άρα η Διοίκησή του γνώριζε αφού τα ενέκρινε ότι μόνο η Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ-ΣΕΠ (Cosco) είχε

πλέον αξία ένα δις. περίπου ευρώ από μόνη της. Προκαλεί δε τεράστια εντύπωση πως είναι δυνατόν μια μόνο Σύμβαση για δύο προβλήτες (II και III) να έχει ΚΠΑ ένα δις. ευρώ και ολόκληρο το λιμάνι (ΟΛΠ) με 37 χλμ κρηπιδωμάτων να πωλείται για 311,5 εκατ. ευρώ (ΚΠΑ).

Η εν λόγω Σύμβαση Παραχώρησης και, ειδικότερα, ο Β΄ Φιλικός Διακανονισμός με αντικείμενο την υποχρέωση της ΣΕΠ Α.Ε. για περαιτέρω επενδύσεις, αναμένεται να προσδώσει ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον Λιμένα συνολικά, καθώς στην ουσία οι νέες επενδύσεις κατευθύνονται προς τον σκοπό της εξυπηρέτησης των αναγκών της σχετικής αγοράς του τομέα εμπορευματοκιβωτίων. Πιο συγκεκριμένα, στην εν λόγω σχετική αγορά η αύξηση των παραδόσεων πλοίων μεγάλης χωρητικότητας (άνω των 10.000 TEU) δημιουργεί πιέσεις για νέες επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό, οι οποίες αναμένεται να απαντηθούν από τις επενδύσεις που προβλέπονται στην Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ ΑΕ μετά και τον Β΄ Φιλικό Διακανονισμό, με αποτέλεσμα να τοποθετηθεί εκ νέου ο Λιμένας συνολικά μεταξύ των μεγαλύτερων ανταγωνιστών στην σχετική αγορά. Η δε εκτέλεση και ολοκλήρωση των νέων αυτών επενδύσεων τίθεται σε αμφιβολία με την μεταβίβαση των μετοχών του ΟΛΠ στην Cosco, καθώς ο ΟΛΠ ήταν ο υπεύθυνος φορέας για τον έλεγχο της συμμόρφωσης της ΣΕΠ Α.Ε. με τις υποχρεώσεις της, μετά όμως την πώληση των μετοχών, στην ουσία η ΣΕΠ Α.Ε. θα ελέγχεται από επιχείρηση ανήκουσα στον ίδιο όμιλο με αυτήν και, ως εκ τούτου, έχουσα τα ίδια οικονομικά συμφέροντα. Με άλλα λόγια η Cosco, μέσω της απόκτησης του ΟΛΠ, θα βρίσκεται σε θέση να διασφαλίσει την μη καταγγελία της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε., ακόμη και σε περίπτωση παράβασης της τελευταίας των συμβατικών της υποχρεώσεων υπό την μορφή της μη ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων νέων επενδύσεων, γεγονός που θα μπορούσε να επιφέρει περαιτέρω ζημία σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς θα μείωνε το ποσό των ενοποιημένων ετησίων εσόδων της ΣΕΠ, άρα και του ετησίου ανταλλάγματος που θα κατέβαλε στον ΟΛΠ, γεγονός που με τη σειρά του θα οδηγούσε σε μείωση των ενοποιημένων ετησίων εσόδων του ΟΛΠ, άρα και του ετησίου ανταλλάγματος που θα κατέβαλε ο ΟΛΠ στο Ελληνικό Δημόσιο.

Πέραν των ανωτέρω αμιγώς οικονομικών θετικών συνεπειών που έχει η Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ ΑΕ (και οι επεκτάσεις της), έχει δημιουργήσει επιπλέον και

ένα νέο ανταγωνιστικό πλαίσιο εντός του Λιμένα και, ιδίως, εντός του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων, καθώς ο μεν Προβλήτας Ι υπόκειται στην διαχείριση του ΟΛΠ, οι δε Προβλήτες ΙΙ και ΙΙΙ υπόκεινται στην διαχείριση της ΣΕΠ Α.Ε., θυγατρική, όπως έχει ήδη αναφερθεί της Cosco και, ως εκ τούτου, πλήρως διακριτή εταιρικά και οικονομικά από τον ΟΛΠ (μέχρι τουλάχιστον και την μεταβίβαση του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών του στην Cosco). Η ύπαρξη αυτή δύο διαφορετικών παρόχων εντός του ίδιου Λιμένα, αλλά και η πλήρης μεταφορά της οργάνωσης και λειτουργίας, και των ανθρώπινων πόρων του ΟΛΠ στον Προβλήτα Ι, έχουν δημιουργήσει την επιτακτική ανάγκη στον ΟΛΠ για εύρεση επιπλέον εσόδων, καθώς και για μεγαλύτερη διασπορά των εσόδων μεταξύ των διαφόρων τομέων δραστηριότητάς του, για την διατήρηση της κερδοφορίας. Η δε επέκταση της Σύμβασης Παραχώρησης με τον Β΄ Φιλικό Διακανονισμό και οι αναμενόμενες επενδύσεις στον Προβλήτα ΙΙΙ, αναμένεται να θέσει νέες προκλήσεις για το μέρος εκείνο του Λιμένα που βρίσκεται υπό τη διαχείριση του ΟΛΠ, ο οποίος θα αναγκασόταν να ανταποκριθεί σε αυτές. Η πώληση όμως του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών του ΟΛΠ στην Cosco, ήτοι εταιρίας ανήκουσας στον ίδιο όμιλο με την ΣΕΠ ΑΕ, στην ουσία θα αναιρέσει το ανωτέρω περιγραφόμενο ανταγωνιστικό πλαίσιο εντός του Λιμένα, αφού το σύνολο των Προβλητών του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων θα υπόκειται στη διαχείριση και μεν δύο διαφορετικών εταιριών, αλλά στην ουσία της ίδιας οικονομικής οντότητας, του ίδιου ομίλου, με αποτέλεσμα να πάντων να υφίστανται και οι αντίστοιχες ανταγωνιστικές πιέσεις προς τον ΟΛΠ για την διασπορά των εσόδων του και σε τομείς δραστηριότητας εκτός των εμπορευματοκιβωτίων, καθώς και για την περαιτέρω ανάπτυξη του Προβλήτα Ι, θα αναιρεθούν, με άλλα λόγια, τα τυχόν θετικά αποτελέσματα της ύπαρξης δύο διαφορετικών παρόχων στον Λιμένα.

Θα πρέπει επιπλέον να σημειωθεί ότι από τον συνδυασμό της Σύμβασης Παραχώρησης Ελλ. Δημοσίου – ΟΛΠ και της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε. προκύπτει το εξής σχήμα: Το ετήσιο αντάλλαγμα που λαμβάνει ο ΟΛΠ από την ΣΕΠ Α.Ε. εξαρτάται από τα ενοποιημένα ετήσια έσοδά της, συνυπολογίζεται δε στα ενοποιημένα ετήσια έσοδά του, από τα οποία εξαρτάται το ετήσιο αντάλλαγμα που λαμβάνει το Ελλ. Δημόσιο. Συνεπώς, τα έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου από την παραχώρηση της εκμετάλλευσης των λιμενικών εγκαταστάσεων, εξαρτώνται τελικά

(μεταξύ άλλων) και από τα ενοποιημένα ετήσια έσοδα της ΣΕΠ Α.Ε.. Ο δε έλεγχος της δραστηριότητας της ΣΕΠ Α.Ε. με σκοπό την εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου εσόδων, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε., αποτελεί αρμοδιότητα και εξουσία του ΟΛΠ. Μετά την μεταβίβαση όμως της πλειοψηφίας των μετοχών του ΟΛΠ στην Cosco, στην ουσία η ΣΕΠ Α.Ε. θα ελέγχεται από εταιρία του ίδιου ομίλου, γεγονός που προκαλεί τον κίνδυνο να «χαλαρώσει» ο έλεγχος αυτός και να μην επιβάλλονται οι όποιες κυρώσεις προβλέπονται στην Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ στην περίπτωση που η τελευταία δεν συμμορφώνεται με υποχρεώσεις της εκ της Σύμβασης, με αποτέλεσμα να μειωθούν τα έσοδα της ΣΕΠ Α.Ε. και, συνακόλουθα, και τα έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου. Αποτέλεσμα, με άλλα λόγια της μεταβίβασης του 67% των μετοχών του ΟΛΠ στην Cosco είναι, μεταξύ άλλων, και η αναίρεση όλων των θετικών υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου οικονομικών αποτελεσμάτων της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε., η **οικονομική, δηλαδή, ζημία του Ελληνικού Δημοσίου.**

4. Όσον αφορά τους οικονομικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει ο ΟΛΠ, σύμφωνα με τις δημοσιευμένες Εκθέσεις του Διοικητικού του Συμβουλίου, οι οποίες εγκρίθηκαν και από τη Γενική του Συνέλευση (άρα και από το ίδιο το ΤΑΙΠΕΔ), αυτοί δεν είναι σημαντικοί.

Ειδικότερα αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στις εν λόγω Εκθέσεις ότι ο ΟΛΠ **δεν διαθέτει συναλλαγματικούς κινδύνους, οι δε δανειακές του υποχρεώσεις είναι μικρές.** Δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλομένων μερών, καθώς, κατά πάγια τακτική, λαμβάνει προκαταβολές ή εγγυητικές επιστολές για την εκ μέρους του παροχή υπηρεσιών. Δεν έχει μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα και, ως εκ τούτου, δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο, ο οποίος μπορεί να προκύπτει από διακυμάνσεις σε συναλλαγματικές ισοτιμίες. Όσον αφορά τον κίνδυνο ρευστότητας, γίνεται αποτελεσματική διαχείριση αυτού, μέσω της τήρησης επαρκών χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη δυνατότητας χρηματοδότησης σε περίπτωση ανάγκης.

5. Η θετική οικονομική πορεία του ΟΛΠ επιβεβαιώθηκε άλλωστε και προσφάτως με την από 29.03.2016 Ανακοίνωση Τύπου του Διοικητικού του Συμβουλίου, περί της **έγκρισης από αυτό των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της περιόδου 01.01.2015 – 31.12.2015, σύμφωνα με τις οποίες τα βασικά οικονομικά μεγέθη έχουν ως εξής:**

- Τα κέρδη προ φόρων ανέρχονται σε € 9.772.290,19 έναντι € 8.891.464,98 της αντίστοιχης χρήσης 2014, παρουσιάζοντας αύξηση 9.91%.
- Τα κέρδη μετά από φόρους ανέρχονται σε € 8.375.754,17 έναντι € 6.763.882,84, παρουσιάζοντας **αύξηση 23,83%**.
- Το μικτό κέρδος εμφάνισε αύξηση 13,9% έναντι του 2014, από € 22.958.410,89 σε € 26.150.566,01.
- Ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε € 99.880.455 έναντι € 104.320.264, παρουσιάζοντας μικρή μείωση, ενώ αυξημένα ήταν τα έσοδα από την παραχώρηση των Προβλητών II και III κατά € 3,6 εκατ. περίπου.
- Τα συνολικά λειτουργικά έξοδα της χρήσης παρουσίασαν οριακή μείωση (0,06%) και ανήλθαν σε € 100.884.600 έναντι € 100.942.867, ενώ και οι αποσβέσεις παγίων δεν παρουσίασαν σημαντική μεταβολή.
- Τα χρηματικά διαθέσιμα του ΟΛΠ ανήλθαν στις 31.12.2015 σε € 60.248.805.
- Μέσα στο 2015 εξοφλήθηκαν πλήρως υποχρεώσεις προς το ΙΚΑ ύψους 14 εκατ. Ευρώ.

Από την ως άνω παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων του ΟΛΠ για το έτος 2015 (τα οποία, σημειωτέον, ελέγχθηκαν και εγκρίθηκαν από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές χωρίς την σημείωση παρατηρήσεων) προκύπτει ότι ο ΟΛΠ είναι μία **κερδοφόρα** επιχείρηση, η οποία μάλιστα παρουσίασε αύξηση των καθαρών κερδών της και εντός του 2015, **παρά την θέση σε ισχύ και την διατήρηση για 6 μήνες περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων και την συνακόλουθη πτώση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.**

Από το σύνολο της ανωτέρω ανάλυσης καθίσταται εμφανές ότι δεν επιλέχθηκε η ιδιωτικοποίηση μίας προβληματικής δημόσιας επιχείρησης, με σκοπό την διάσωση και την οικονομική της ανάπτυξη, αλλά, αντιθέτως, μιας δημόσιας επιχείρησης, η οποία παρά την πολύχρονη οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, **παρέμεινε κερδοφόρα, παρέχοντας ταυτόχρονα και υπηρεσίες κοινής ωφελείας**. Από την σύγκριση δε των οικονομικών μεγεθών του ΟΛΠ, έτσι όπως παρουσιάστηκαν στις τελευταίες επίσημες οικονομικές του καταστάσεις πριν την υποβολή και αποδοχή του προσφερόμενου τιμήματος από την Cosco, με το προσφερόμενο αυτού τίμημα, έναντι του οποίου εγκρίθηκε η πώληση πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ, είναι προφανής η δυσαναλογία μεταξύ τους και, ως εκ τούτου, η ζημία που προκύπτει σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο, στην περίπτωση που το ΤΑΙΠΕΔ παρέμενε κύριος μέτοχος του ΟΛΠ *αφενός* θα διατηρούσε τον έλεγχο και επί της Σύμβασης Παραχώρησης με την ΣΕΠ Α.Ε. με σκοπό την εξασφάλιση των εσόδων από αυτήν, *αφετέρου*, θα λάμβανε σημαντικά έσοδα από το σύνολο των ανωτέρω αναφερόμενων περιουσιακών στοιχείων του Οργανισμού, τα οποία θα χρησιμοποιούνταν επ' ωφελεία του Ελληνικού Δημοσίου, για την εξυπηρέτηση, συγκεκριμένα, του δημοσίου χρέους. Στην περίπτωση δε που πέραν της διατήρησης της πλειοψηφίας των μετοχών του ΟΛΠ, το ΤΑΙΠΕΔ ακολουθούσε και διαφορετική μέθοδο αξιοποίησης, τα ως άνω έσοδα προς εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους, θα μπορούσαν να είναι σημαντικά ανώτερα από τα αντίστοιχα που θα καταβληθούν για την πώληση της πλειοψηφίας των μετοχών του ΟΛΠ, όπως κατωτέρω αναλυτικά περιγράφεται, γεγονός που καταδεικνύει την ζημία που στην πραγματικότητα υφίσταται το Ελληνικό Δημόσιο.

Δ) Ζημία του Ελληνικού Δημοσίου από την Συναλλαγή

1. Προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον η αποκρατικοποίηση του ΟΛΠ μέσω της πώλησης του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών του στην Cosco, αποτελεί επωφελή για το Δημόσιο επιλογή, θα πρέπει καταρχήν να αναφερθεί εκ νέου και συνοπτικά το οικονομικό αντάλλαγμα που θα λάβει το Δημόσιο:

- Τίμημα ύψους € 368.500.000, ήτοι € 22 ανά μετοχή, που σε όρους ΚΠΑ σημαίνει 311,5 εκατ. ευρώ.

- Επενδύσεις εντός 10 ετών ύψους € 350.000.000
- Ετήσιο αντάλλαγμα ίσο με 3,5% επί των ενοποιημένων ετησίων εσόδων του ΟΛΠ.

Θα πρέπει στο σημείο αυτό, πριν την όλη κατωτέρω ανάλυση να σημειωθεί και το χρονικό σημείο κατά το οποίο επιλέχθηκε η ολοκλήρωση της διαγωνιστικής Διαδικασίας με την έγκριση του προσφερόμενου ως άνω τιμήματος, ήτοι τα τέλη 2015 – αρχές 2016, περίοδος κατά την οποία η Ελληνική οικονομία βρισκόταν (και ακόμη βρίσκεται) σε αστάθεια, το δε Χρηματιστήριο Αθηνών, σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Η επιλογή της μεθόδου της χρηματιστηριακής αποτίμησης του περιουσιακού στοιχείου προς αξιοποίηση, σε μία περίοδο μειωμένης (αν όχι εκμηδενισμένης) χρηματιστηριακής αποτίμησης, είναι προδήλως απρόσφορη και αυθαίρετη, καθώς δεν είναι δυνατόν, σύμφωνα και με τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, να υποστηριχθεί ότι το αποτέλεσμα μιας τέτοιας μεθόδου στην συγκεκριμένη χρονική συγκυρία, μπορεί να αντικατοπτρίζει την πραγματική αξία του περιουσιακού στοιχείου.

2. Καταρχήν από την σύγκριση και μόνο του ανωτέρω οικονομικού ανταλλάγματος με την Καθαρή Παρούσα Αξία **μόνο** της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ ΑΕ, όπως αυτή διαμορφώθηκε μετά την κύρωση και του Β΄ Φιλικού Διακανονισμού, η οποία ανερχόταν στο ποσό μεταξύ € 876 εκατ. και € 1.033 εκατ., την στιγμή μάλιστα που αφορούσε **μόνον** τους Προβλήτες II και III **μόνον** του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων, είναι πρόδηλη η ανισορροπία με το τίμημα που θα καταβληθεί για την διαχείριση έως τον Φεβρουάριο του 2052 **ολόκληρου του Λιμένα**. Και η ανωτέρω Καθαρή Παρούσα Αξία της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε., ως μέτρο σύγκρισης και αξιολόγησης του προσφερόμενου τιμήματος για το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών του ΟΛΠ, ήτοι για το αποκλειστικό δικαίωμα της εκμετάλλευσης του συνόλου του Λιμένα, ήταν σαφώς γνωστή εκ των προτέρων στο ΤΑΙΠΕΔ, υπό την ιδιότητά του ως πλειοψηφούντος μετόχου του ΟΛΠ. Και τούτο διότι η Αξία αυτή είχε ανακοινωθεί με Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΛΠ στην από 25.11.2014 Έκτακτη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού ενόψει της κύρωσης του Β΄ Φιλικού Διακανονισμού από την Βουλή, η

οποία Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίθηκε στην ως άνω Έκτακτη Γενική Συνέλευση.

Με άλλα λόγια, όχι απλώς το Διοικητικό Συμβούλιο και το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων του ΤΑΙΠΕΔ γνώριζαν τα ακριβή οικονομικά στοιχεία του ως άνω περιουσιακού στοιχείου, αλλά είχε τύχει αυτό και της έγκρισης του ΤΑΙΠΕΔ. Παρόλα αυτά επέλεξε να αγνοήσει και το οικονομικό αυτό στοιχείο, το οποίο καταδείκνυε το απαράδεκτο του προσφερόμενου από την Cosco τιμήματος, και να αποδεχθεί την προσφορά αυτή, παραβλέποντας την ζημία που επέφερε η αποδοχή αυτή τόσο στο ΤΑΙΠΕΔ, όσο και στο Ελληνικό Δημόσιο (το χρέος του οποίου επιδιώκει να εξυπηρετεί το ΤΑΙΠΕΔ με τη δραστηριότητά του), όπως και αναλυτικότερα κατωτέρω περιγράφουμε.

3. Η αξιοποίηση των Ελληνικών λιμένων μέσω αποκρατικοποιήσεων να μην αποτελούσε υποχρέωση του Ελληνικού Κράτους δυνάμει των Μνημονίων και των αντίστοιχων Μεσοπροθέσμων Προγραμμάτων, σε κανένα σημείο όμως των κειμένων αυτών δεν αναφέρεται ρητά ότι η αξιοποίηση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να γίνει μέσω της πώλησης της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στις εταιρίες στις οποίες είχε παραχωρηθεί το αποκλειστικό δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης των λιμένων και μάλιστα ουδαμώς αναφέρεται πώληση ποσοστού 67% των μετοχών!. Προκειμένου δε να βρεθεί η πιο κατάλληλη και η πιο κερδοφόρα μέθοδος αξιοποίησης των λιμένων, έλαβαν χώρα δύο διαφορετικές μελέτες: το Poseidon Project (από έξι χρηματοοικονομικούς και νομικούς συμβούλους και, συγκεκριμένα, τις εταιρίες Morgan Stanley, Freshfields Bruckhaus Deringer, Alexiou-Kosmopoulos Law Firm, HPC, Marnet Ανώνυμη Τεχνική Εταιρία και την Τράπεζα Πειραιώς) και η Μελέτη Σκοπιμότητας – Project Wave (από την Ernst&Young). Και οι δύο αυτές μελέτες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η βέλτιστη μέθοδος αξιοποίησης είναι ένας συνδυασμός πράξεων όπως, ενδεικτικά, τιτλοποίηση εγγυημένων εσόδων των επιχειρήσεων, άμεση πώληση μειοψηφικού πακέτου μετοχών, επεκτάσεις/ τροποποιήσεις των συμβάσεων παραχώρησης, κ.α.

Συνοπτικά συμπεράσματα των ως άνω μελετών παρουσιάζονται και στην σχετική από 29.11.2013 επιστολή του τότε Προέδρου του ΟΛΠ, κ. Γ. Ανωμερίτη, προς τον τότε Πρόεδρο του ΤΑΙΠΕΔ, κ. Κ. Μανιατόπουλο:

- **Η άμεση πώληση ποσοστού 23% των μετοχών του ΟΛΠ και του ΟΛΘ** θα απέφερε στο ΤΑΙΠΕΔ άμεσα ποσό € 160.000.000. Στην περίπτωση δε που η πώληση αυτή συνδυαζόταν και με παραχώρηση ορισμένων δικαιωμάτων στον μείζονα μέτοχο μειοψηφίας, το ποσό αυτό θα μπορούσε να αυξηθεί αναλογικά, ενώ το ΤΑΙΠΕΔ θα παρέμενε κύριος μέτοχος των εν λόγω εταιριών (του 51% αυτών).
- **Τιτλοποίηση εγγυημένων εσόδων από παραχωρήσεις ή έκδοση μετατρέψιμων ομολογιών:** με βάση τις ανωτέρω αναφερόμενες μελέτες, η Καθαρά Παρούσα Αξία (το 2013 – ημερομηνία των μελετών και της επιστολής) του ΟΛΠ προς την ΣΕΠ ΑΕ ανερχόταν, βάσει 3 σεναρίων, σε 678 έως 1.013 εκατ. Ευρώ. Αυτό σημαίνει δυνητικό ελάχιστο έσοδο **231 – 336 εκατ. Ευρώ**, με ποσοστό εγγυημένου εσόδου (σύμφωνα με το πιο απαισιόδοξο σενάριο) 60% και συντελεστή προεξόφλησης 11% - 13%.

Από τον συνδυασμό των ως άνω δύο σημείων προκύπτει ότι το ΤΑΙΠΕΔ, διατηρώντας πλειοψηφική συμμετοχή στον ΟΛΠ (και στον ΟΛΘ) θα μπορούσε να έχει έσοδα, από τις ανωτέρω πράξεις ίσα με € 496.000.000.

Ειδικότερα η μελέτη με τίτλο «Poseidon Project» ανατέθηκε στις ως άνω έξι εταιρίες με τις υπ' αριθ. 188/15.09.2011 και 194/27.10.2011 αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων, οι δε συμβάσεις των εταιριών αυτών μεταφέρθηκαν με σχετικές υπουργικές αποφάσεις στο ΤΑΙΠΕΔ. Η μελέτη εξέτασε το έργο της αξιοποίησης των δώδεκα μεγάλων λιμένων της χώρας που έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρίας (Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, Βόλος, Κέρκυρα, Ηγουμενίτσα, Λαύριο, Ελευσίνα, Ραφήνα, Πάτρα και Ηράκλειο), τα δε βασικά συμπεράσματα στα οποία κατέληξε, μπορούν να συνοψισθούν στα εξής:

- ✓ Το ενδιαφέρον των επενδυτών αφορά σε συγκεκριμένες υπηρεσίες των λιμένων, και όχι στο σύνολο αυτών ή σε ομάδες λιμένων. Ταυτόχρονα, για σημαντικό αριθμό λιμένων και υπηρεσιών δεν αναμένεται ιδιαίτερο επενδυτικό ενδιαφέρον.
- ✓ Κατά συνέπεια, **πρόθεση** είναι η **παραχώρηση της εκμετάλλευσης συγκεκριμένων υπηρεσιών των λιμένων**.
- ✓ Με βάση την εξέταση περισσότερων από 16 συναλλαγών σε λιμάνια που έλαβαν χώρα κατά τα τελευταία 10 χρόνια, αντλούνται τα εξής συμπεράσματα:
 - Χρησιμοποιούνται κατ' εξοχήν δύο μοντέλα παραχώρησης: είτε ανά δραστηριότητα (Γκέτεμποργκ, Ρότερνταμ, Αμβέρσα, ΟΛΠ), είτε στο σύνολο των δραστηριοτήτων (Μπρίσμπεϊν, Μερσίν).
 - **Δύο μόλις σημαντικές συναλλαγές** στην ίδια γεωγραφική περιοχή (Αντάλια και Μπόντρουμ) αφορούσαν την **παραχώρηση των συνολικών δραστηριοτήτων των λιμένων** (κρουαζιέρα, ακτοπλοΐα, φορτίου και container) σε στρατηγικό επενδυτή (Global Port Holdings).
 - Το βασικό συμπέρασμα, με βάση τις προηγούμενες συναλλαγές και με σκοπό να βελτιστοποιηθεί η ζήτηση στρατηγικών επενδυτών, ήταν ότι **το πρόγραμμα αξιοποίησης θα πρέπει να στοχεύσει σε παραχωρήσεις ανά δραστηριότητα**.
 - Στην περίπτωση, ειδικότερα, που **ομαδοποιηθούν διαφορετικές δραστηριότητες** (κρουαζιέρα, ακτοπλοΐα, φορτίο), **απαιτείται η δημιουργία κοινοπραξίας επενδυτών** (οπότε και γίνεται πιο πολύπλοκη η διαδικασία ελέγχου – due diligence).

Όσον αφορά την Μελέτη Σκοπιμότητας της εταιρίας Ernst & Young, η οποία συντάχθηκε για λογαριασμό του ΟΛΠ, αυτή παρουσίασε μία προκαταρκτική αξιολόγηση των επιλογών αξιοποίησης που είναι διαθέσιμες προς τον ΟΛΠ και το ΤΑΙΠΕΔ. Ουδέποτε εξετάστηκε ως εναλλακτική μέθοδος αξιοποίησης η πώληση πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ, αντιθέτως, οι επιλογές που εξετάστηκαν ήταν οι εξής: (α) τιτλοποίηση του εγγυημένου εισοδήματος παραχώρησης του Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων Πειραιά (ΣΕΠ), (β) πώληση του εγγυημένου εισοδήματος παραχώρησης του ΣΕΠ σε επενδυτικά ταμεία υποδομών ή συνταξιοδοτικά ταμεία, (γ) πώληση μέρους των μετοχών του ΟΛΠ από το ΤΑΙΠΕΔ, σε συνδυασμό με την έκδοση

μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου από τον ΟΛΠ, και (δ) τροποποίηση της Σύμβασης Παραχώρησης με αντάλλαγμα καταβολή τιμήματος από την ΣΕΠ Α.Ε.. Χαρακτηριστικά αναφέρεται στην Μελέτη Σκοπιμότητας ότι κατά τη επιλογή της προτιμητέας ή βέλτιστης λύσης αξιοποίησης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η χρονική στιγμή της αξιοποίησης και πώς αυτή θα επηρεάσει την αποτίμηση του περιουσιακού στοιχείου προς αξιοποίηση. Ενδεικτικά και μόνο αναφέρουμε τα εξής σημεία της Μελέτης Σκοπιμότητας, τα οποία αναλυτικά περιγράφονται σε αυτήν (την οποία και επισυνάπτουμε στο παρόν):

- ✓ Η διαδικασία της τιτλοποίησης του εγγυημένου εισοδήματος της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε. προβλέπει την πώληση προκαθορισμένων ταμειακών ροών ίσων με το ποσό που αναλογεί στο εγγυημένο έσοδο που η ΣΕΠ Α.Ε. έχει δεσμευτεί να καταβάλει στον ΟΛΠ. Ο ΟΛΠ θα πουλήσει τα δικαιώματα όσον αφορά τις ταμειακές ροές της ΣΕΠ στην Εκδότη – Εταιρία Ειδικού σκοπού, ο οποίος στη συνέχεια θα εκδώσει χρεόγραφα εγγυημένα βάσει της πιστοληπτικής ικανότητας της ΣΕΠ με σκοπό τη χρηματοδότηση της αγοράς των δικαιωμάτων των ταμειακών ροών. Σύμφωνα με αυτήν την επιλογή αξιοποίησης, προβλέπεται **δυνατότητα άντλησης καθαρών εσόδων ύψους περίπου € 273,4 εκατ., εκ των οποίων € 202,7 εκατ. θα διοχετευτούν προς το ΤΑΙΠΕΔ**, αντικατοπτρίζοντας το ποσοστό συμμετοχής του στον ΟΛΠ κατά 74,14%.
- ✓ Όσον αφορά την συναλλαγή της πώλησης του εγγυημένου εισοδήματος παραχώρησης σε Επενδυτικά Ταμεία, αυτή δομείται ως πώληση των ταμειακών ροών του εγγυημένου εισοδήματος σε μία εταιρία ειδικού σκοπού, η οποία στη συνέχεια μεταπωλεί τις συγκεκριμένες ταμειακές ροές, με σκοπό να χρηματοδοτήσει την αγορά του εγγυημένου εισοδήματος. Στην Μελέτη ρητά αναφέρεται ωστόσο ότι χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση, προκειμένου να καθοριστεί εάν είναι βιώσιμη για τον ΟΛΠ η πώληση του 100% των ταμειακών ροών του εγγυημένου εισοδήματος ή μικρότερου ποσοστού αυτής. Πρόκειται για μία γρήγορη και αποτελεσματική διαδικασία, για την επιτυχή έκβαση της οποίας δεν απαιτείται και πιστοληπτική αξιολόγηση, με την οποία **θα αντλούνταν έσοδα μεταξύ € 171,6 εκατ. και € 249,4 εκατ.** για το ΤΑΙΠΕΔ, ανάλογα με τον

- συντελεστή προεξόφλησης. Μία εναλλακτική δομή, μέσω της οποίας ο ΟΛΠ θα μπορούσε να επαναγοράσει την ταμειακή ροή μέσω μιας σειράς δικαιωμάτων προαίρεσης, οι τιμές των οποίων ορίζονται κατά τον χρόνο έναρξης της συμφωνίας με τα Επενδυτικά Ταμεία, θα επέτρεπε στον ΟΛΠ να μοιραστεί πιθανό μελλοντικό όφελος σε αποτίμηση, καθώς ο Ελληνικός κίνδυνος και οι κίνδυνοι του έργου που αξιολογούν οι επενδυτές, μειώνονται κατά την πάροδο του χρόνου, επηρεάζοντας αντίστοιχα και την αποτίμηση των κινδύνων του έργου.
- ✓ Όσον αφορά την επιλογή της πώλησης μετοχών του ΟΛΠ από το ΤΑΙΠΕΔ, σε συνδυασμό με την έκδοση μετατρέψιμου ομολόγου περιλαμβάνει δύο στάδια: αρχικά την πώληση των μετοχών του ΟΛΠ και, έπειτα, την έκδοση μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου από τον ΟΛΠ. Σύμφωνα με την Μελέτη, η τοποθέτηση στο Χρηματιστήριο Αθηνών περίπου 3,5 εκατ. μετοχών του ΟΛΠ θα μπορούσε να επιτρέψει την έκδοση ενός μετατρέψιμου ομολόγου που θα μπορούσε να είναι αρκετά μεγάλο, ούτως ώστε να καταστεί ελκυστικό στους επενδυτές. Λαμβάνοντας ως βάση της αποτίμησης τιμή μετοχής € 17,90, θα μπορούσε να εκδοθεί **μετατρέψιμο ομόλογο ύψους € 113,3 εκατ.**, το οποίο κατά τη μετατροπή του θα άφηνε το ΤΑΙΠΕΔ με συμμετοχή 50,01% στον ΟΛΠ. **Μέσω αυτής της επιλογής το ΤΑΙΠΕΔ θα ελέγχει το 50,01% των μετοχών του ΟΛΠ (αν υπάρξει 100% μετατροπή) και μπορεί να επιλέξει είτε να διατηρήσει τη συμμετοχή ή να προβεί σε περαιτέρω πώληση στο μέλλον, όταν οι αποτιμήσεις των ελληνικών περιουσιακών στοιχείων βελτιωθούν.**
 - ✓ Σε σχέση, τέλος, με την μέθοδο της τροποποίησης των όρων της Σύμβασης Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ Α.Ε. έναντι ανταλλάγματος, οι αναφερόμενες ως ενδεικτικές επιλογές περιλαμβάνουν την τροποποίηση των όρων των επιμέρους εσόδων (π.χ. μείωση της αμοιβής παραχώρησης από την ΣΕΠ προς τον ΟΛΠ), την επιμήκυνση της διάρκειας παραχώρησης, την τροποποίηση της σύμβασης όσον αφορά τον επιμερισμό των κινδύνων, την τροποποίηση του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σκοπός των τροποποιήσεων θα πρέπει να είναι η δημιουργία αξίας που δεν εξαρτάται από τις συνθήκες της αγοράς για την υλοποίησή της, η οποία θα μπορούσε να επιμεριστεί μεταξύ των μετόχων του

ΟΛΠ. Ωστόσο, στην Μελέτη αναφέρεται ρητά η ανάγκη περαιτέρω έρευνας για την επιλογή της μεθόδου αυτής αξιοποίησης, καθώς ενδεχομένως παρουσιάσει κανονιστικά/νομικά κωλύματα.

Από τον συνδυασμό των βασικών συμπερασμάτων και των δύο ως άνω Μελετών, προκύπτει καταρχήν ότι η μέθοδος της πώλησης του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ σε ιδιώτη επενδυτή, δεν είχε ποτέ εξεταστεί ως επιλογή. Ειδικά από την πρώτη Μελέτη, η οποία διενεργήθηκε κατά παραγγελία της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων, με αντικείμενο την αξιοποίηση των 12 ελληνικών λιμένων που είχαν την μορφή ανωνύμων εταιριών, και στην οποία γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ιδιωτικοποίησης λιμένων στην Μεσόγειο και, εν γένει, στην Ευρώπη, προκύπτει χαρακτηριστικά ότι η μέθοδος της πώλησης πλειοψηφικής συμμετοχής δεν έχει επιλεγεί σε καμία περίπτωση και, πάντως, σε κανένα από τα μεγάλα και σημαντικά λιμάνια της Μεσογείου και, γενικότερα, της Ευρώπης.

Η δε Μελέτη Σκοπιμότητας της Ernst & Young καταδεικνύει σαφώς ότι το προσφερόμενο από την Cosco τίμημα για την αγορά του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών του ΟΛΠ είναι προδήλως χαμηλότερο από τα συνολικά έσοδα που θα μπορούσε να αντλήσει το ΤΑΙΠΕΔ, και τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους, στην περίπτωση που επιλεγόταν άλλη εναλλακτική μέθοδος αξιοποίησης του εν λόγω περιουσιακού στοιχείου, ή συνδυασμός μεθόδων. Συνεπώς, η οριστική και (σχεδόν) πλήρης διάθεση ενός τόσο σημαντικού περιουσιακού στοιχείου, όπως ο ΟΛΠ, και δη σε χρονική συγκυρία η οποία δεν επέτρεπε σε καμία περίπτωση την χρηματιστηριακή αποτίμηση της αξίας του, σε επίπεδο που να αντικατοπτρίζει την πραγματική του αξία, και μάλιστα έναντι του συγκεκριμένου προσφερόμενου τιμήματος, **είναι προφανώς επί ζημία του ΤΑΙΠΕΔ και, ως εκ τούτου, του Ελληνικού Δημοσίου, αφού στερείται τόσο εσόδων, όσο και επιπλέον χρηματικού ποσού, το οποίο θα χρησιμοποιούνταν για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους.**

4. Αντιθέτως, η επιλογή της πώλησης του 67% των μετοχών του ΟΛΠ, είναι καθόλα ανατιολόγητη και αυθαίρετη, δεν βασίζεται σε οποιαδήποτε μελέτη εναλλακτικών

λύσεων, και δεν μπορεί να αιτιολογηθεί ούτε με την επίκληση δήθεν μνημονιακών υποχρεώσεων, στην οποία προστρέχουν τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ, όσο και οι συναρμόδιοι Υπουργοί, καθώς ουδέποτε περιέλαβαν οι υποχρεώσεις αυτές ρητή πρόβλεψη για μεταβίβαση ποσοστού άνω του 51%. Αντιθέτως, κατά τη διαμόρφωση των όρων του Α΄ Μνημονίου (Ν. 3845/2010) είχε μεν προταθεί η πώληση του 74,14% των μετοχών του ΟΛΠ, μετά όμως από λεπτομερέστερη εξέταση των νομικών δυσκολιών που εμπειριείχε μία τέτοια επιλογή, αποφασίσθηκε τελικά να τεθεί ως υποχρέωση του Ελληνικού Κράτους η πώληση μειωηφικού ποσοστού ύψους 23,1% των μετοχών του ΟΛΠ. Στο δε Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 (Ν. 3985/2011), στο Κεφάλαιο Β.Π αυτού περί αποκρατικοποιήσεων, ρητά προβλέπεται προς πώληση ποσοστό 23,3% των μετοχών του ΟΛΠ που κατείχε το Ελληνικό Δημόσιο.

Περαιτέρω και στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 (Ν. 4093/2012), προβλέπεται «*Αξιοποίηση ΟΛΠ, ΟΛΘ και περιφερειακών λιμένων*», χωρίς να αναφέρεται ρητά η μέθοδος της πώλησης των μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου, ως ο προτιμώμενος τρόπος αξιοποίησής τους, σε αντίθεση με άλλα περιουσιακά στοιχεία του Ελληνικού Δημοσίου, όπως ο ΟΠΑΠ ή η ΔΕΗ, για τα οποία γίνεται ρητή αναφορά σε υποχρέωση πώλησης μετοχών.

Τα ως άνω δεσμευτικά κείμενα, με άλλα λόγια, ναι μεν προέβλεπαν αξιοποίηση του ΟΛΠ, μεταξύ άλλων στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, δεν προέβλεπαν όμως ρητή υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να επιλέξει την μέθοδο της πώλησης της συμμετοχής του και δη πλειοψηφικής (αν όχι κυριαρχικής) στον ΟΛΠ, ως τρόπο αξιοποίησής του. Σημειωτέον δε ότι, όπως προκύπτει από την μελέτη του Poseidon Project, και ανωτέρω αναφέρουμε, και σε ευρωπαϊκό ακόμη επίπεδο, ουδέποτε έχει επιλεγεί ως αναπτυξιακό εργαλείο η κατά πλειοψηφία μεταβίβαση των μετοχών που κατέχει η δημόσια διοίκηση σε φορείς εκμετάλλευσης και διαχείρισης λιμένων και, ως εκ τούτου, η μεταβίβαση της συνολικής λιμενικής δραστηριότητας και της συνολικής διοίκησης του λιμένα, σε ιδιώτη πάροχο, πολλώ δε μάλλον στην περίπτωση του μεγαλύτερου και κρισιμότερου λιμένα της χώρας, όπως στην προκειμένη περίπτωση. Το δε ΤΑΙΠΕΔ, αντιλαμβανόμενο τους κινδύνους αβεβαιότητας και, ως εκ τούτου, έκθεσης

του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και του ιδίου, ανέθεσε σε εξειδικευμένους νομικούς και χρηματοοικονομικούς συμβούλους την εκπόνηση της σχετικής μελέτης Poseidon Project, το από 27.09.2012 υποβληθέν πόρισμα της οποίας, σε κανένα του σημείο δεν ανέφερε ως βέλτιστη επιλογή την πώληση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ σε ιδιώτη επενδυτή. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ όμως, όλως αυθαίρετα και **αναιτιολόγητα** επέλεξε να μην λάβει υπόψη του τις προτάσεις που διατυπώθηκαν στο ως άνω πόρισμα, ούτε για το λιμενικό σύστημα της χώρας συνολικά, ούτε και για τον ΟΛΠ. Παρέβλεψε δε, επίσης **αναιτιολόγητα** και τις τεκμηριωμένες μελέτες και προτάσεις του ίδιου του ΟΛΠ για εναλλακτικές μεθόδους αξιοποίησής του, όπως αυτές ανωτέρω περιγράφονται, και οι οποίες αποδείκνυαν ότι το ΤΑΙΠΕΔ θα μπορούσε μέσω συνδυασμού πώλησης μετοχών και τιτλοποιήσεων εσόδων να έχει έσοδα περί τα € 600 εκατ., χωρίς να πωλήσει το 51% των μετοχών του στον ΟΛΠ, και χωρίς να απωλεσθεί ο δημόσιος χαρακτήρας του Οργανισμού.

Συνεπώς, η από 04.03.2014 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΑΙΠΕΔ, με την οποία προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την πώληση του 67% των μετοχών του ΟΛΠ είναι προδήλως αναιτιολόγητη, γενικόλογη, ανεπεξέργαστη και, κατ' αποτέλεσμα τουλάχιστον, μη επωφελής για το Ελληνικό Δημόσιο, όπως αποδεικνύεται από την εξέλιξη του Διαγωνισμού και, πολύ περισσότερο, από την κατάληξή του με την έγκριση του ανωτέρω αναφερόμενου τιμήματος. Ελήφθη δε η εν λόγω απόφαση κατά παράβαση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας του Ταμείου, η οποία έχει ως εκ του νόμου στόχο την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος, με την αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου και την μέσω αυτής συνεισφορά στην εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους, καθώς σε κανένα σημείο της εν λόγω απόφασης του ΤΑΙΠΕΔ δεν γίνεται αναφορά σε μελέτες εναλλακτικής βελτιστοποίησης, οι οποίες θα δικαιολογούσαν την απόφασή του αυτή για πώληση των μετοχών. Τα ανωτέρω άλλωστε είχαν από πολύ νωρίς επισημανθεί, τόσο από την διοίκηση του ΟΛΠ, όσο και από την ίδια την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής, οι οποίες επεσήμαναν εγγράφως πλείστα λάθη, αντιφάσεις και παραβιάσεις του Συντάγματος, της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας και των λοιπών Ελληνικών Δικαστηρίων, των εφαρμοστέων διατάξεων του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με θέματα ιδίως

ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων, χωρίς οι επισημάνσεις αυτές να ληφθούν ουδέποτε υπόψη από το ΤΑΙΠΕΔ.

Αντιλαμβανόμενο δε το ΤΑΙΠΕΔ την αυθαιρεσία της επιλογής του, όπως προκύπτει και από έγγραφο που απέστειλε στην Ελληνική Βουλή ο Υπουργός Οικονομικών, κ. Ευκλείδης Τσακαλώτος (ΑΤΚΕ 1027875 ΕΞ 2016/551 στις 23.02.2016), προκύπτει ότι ο Πρόεδρος του ΤΑΙΠΕΔ, κ. Στ. Πιτσιόρλας, θεωρεί ότι «Στο πλαίσιο της δοθείσας ευελιξίας (του 2^{ου} Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής) η συγκυβέρνηση ΠΑΣΟΚ/Νέας Δημοκρατίας αποφάσισε την πώληση ποσοστού 67% των μετοχών της ΟΛΠ Α.Ε. και ΟΛΘ Α.Ε.». Συνομολογεί, δηλαδή, ο ίδιος ο Πρόεδρος του ΤΑΙΠΕΔ, ότι η επιλογή για πώληση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ έναντι άλλων εναλλακτικών μεθόδων αξιοποίησής του, οφείλεται αποκλειστικά και μόνο σε πολιτική/κυβερνητική επιλογή, χωρίς να προηγηθούν και οι αναγκαίες τεκμηριώσεις αιτιολόγησης του επιλεγέντος ποσοστού 67% προς πώληση με όρους δημοσίου συμφέροντος, αλλά και δικαιωμάτων και συμφερόντων των λοιπών μετόχων. Και τούτο διότι, αν είχε επιλεγεί άλλος βέλτιστος τρόπος αξιοποίησης της μετοχικής συμμετοχής του ΤΑΙΠΕΔ, το όφελος τόσο για το Ελληνικό Δημόσιο, όσο και για τους μετόχους, όπως προκύπτει και από τις τεκμηριωμένες σχετικές προτάσεις του ΟΛΠ, θα ήταν σημαντικά μεγαλύτερο και πρόδηλα δεν θα παραβιαζόταν η εθνική και ενωσιακή έννομη τάξη, η οποία δεν αναγνωρίζει και δεν θεραπεύει διαγωνιστικές αστοχίες με την επίκληση κυβερνητικών εντολών.

5. Στην ουσία μάλιστα η επιλογή αυτή της πώλησης του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ σε ιδιώτη επενδυτή, σε συνδυασμό και με τα κριτήρια προεπιλογής και, ειδικά, τα κριτήρια της «Τεχνικής Επάρκειας», «φωτογραφίζει» την πρόταση ενός και μόνο ενδιαφερομένου μέρους, της Cosco, η οποία και «δεν όφειλε» να έχει επαρκή εμπειρία στην διαχείριση λιμενικών εγκαταστάσεων πολλαπλών χρήσεων, και δη του μεγέθους και της γεωστρατηγικής σημασίας του λιμένα του Πειραιά.

Όπως είναι γνωστό, στον Λιμένα Πειραιώς, εκτελούνται πολλαπλές δραστηριότητες, όπως: (α) διακίνηση εμπορευματοκιβωτίων, (β) διακίνηση αυτοκινήτων – εμπορευμάτων, (γ) ακτοπλοΐα, (δ) κρουαζιέρα, (ε) περιβαλλοντικές ευκολίες, (στ)

ναυπηγοεπισκευαστικές, (ζ) διακίνησης εμπορευμάτων, (η) διαχείρισης ελεύθερων ζωνών, (θ) διαχείρισης δεξαμενισμού πλοίων, (ι) διαχείρισης τροφοδοσίας πλοίων, κλπ. Σύμφωνα δε με το σημείο 6 της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, από τη στιγμή που το σύνολο των δραστηριοτήτων του Λιμένα τίθεται προς μεταβίβαση, θα έπρεπε τα κριτήρια **Τεχνικής Επάρκειας** να έχουν τεθεί **σωρευτικά** και όχι διαζευκτικά, προκειμένου να διασφαλίζεται και η ποιότητα των υπηρεσιών που θα παρέχονται μετά την μεταβίβαση των μετοχών στον προτιμώμενο επενδυτή. Και στην μελέτη Poseidon Project άλλωστε αναφέρεται ρητά (με βάση την αναδρομή στις ήδη συντελεσθείσες συναλλαγές σε λιμάνια) ότι, στην περίπτωση που επιλέγεται η ομαδοποίηση περισσοτέρων, διαφορετικών δραστηριοτήτων (όπως και στην προκειμένη περίπτωση), απαιτείται η δημιουργία κοινοπραξίας επενδυτών (γεγονός που καθιστά και πιο πολύπλοκη την συναλλαγή και τη διαδικασία επιλογής του βέλτιστου επενδυτικού σχήματος), προφανώς προκειμένου να διασφαλισθεί η καταλληλότητα και η επάρκεια για **όλες τις παραχωρούμενες δραστηριότητες σωρευτικά**.

Η Cosco, διαθέτει μεν πείρα στον τομέα των εμπορευματοκιβωτίων και της ναυπηγοεπισκευαστικής, δεν εκτελεί όμως δραστηριότητες, ούτε έχει εμπειρία σε δύο κύριους και βασικούς τομείς του Λιμένα: την **κρουαζιέρα** και την **ακτοπλοΐα**, δραστηριότητες από τις οποίες εξαρτάται η νησιωτικότητα και ο τουρισμός της χώρας, αφού ο Λιμένας Πειραιώς είναι το κεντρικό λιμάνι διασύνδεσης της ηπειρωτικής χώρας και της Πρωτεύουσας με τη νησιωτική περιφέρεια. Όσον αφορά δε τον τομέα της κρουαζιέρας, ο Λιμένας Πειραιώς είναι το λιμάνι – κόμβος για τα κυκλικά ταξίδια των πλοίων των δραστηριοποιούμενων στην σχετική αγορά εταιριών.

Περαιτέρω ως προς τη δομή της διαγωνιστικής Διαδικασίας, σε συνδυασμό με την Σύμβαση Παραχώρησης ΟΛΠ – ΣΕΠ ΑΕ, μετά και την κύρωση του Β΄ Φιλικού Διακανονισμού, παρείχε στην Cosco **ανταγωνιστικό πλεονέκτημα** έναντι των λοιπών ενδιαφερόμενων μερών, καθώς αυτή ήταν εξαρχής σε θέση να προτείνει υψηλότερο αντάλλαγμα (ζήτημα και σύγκρουσης συμφερόντων που ουδόλως αντιμετωπίστηκε ως έδει κατά την κείμενη νομοθεσία [άρθ. 45 και 46 του ν. 4281/2014] και πάγια πρακτική και νομολογία), λαμβανομένου υπόψη ότι οποιοδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο μέρος θα έπρεπε να συνυπολογίσει στην προσφορά του και την εξάρτηση της οικονομικής πορείας

του ΟΛΠ (άρα και του πλειοψηφούντος μετόχου του) από την οικονομική πορεία της ΣΕΠ ΑΕ (θυγατρικής της Cosco), η οποία καταβάλλει στον ΟΛΠ αντάλλαγμα για την παραχώρηση ως ποσοστό επί των εσόδων της.

6. Από το σύνολο της ανωτέρω ανάλυσης, σε σύγκριση και με την υφιστάμενη οικονομική κατάσταση του ΟΛΠ, προκύπτει καταφανώς ότι η προτιμώμενη μέθοδος αξιοποίησης του ΟΛΠ μέσω της πώλησης του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του σε ιδιώτη (και δη την Cosco), σε καμία περίπτωση δεν λειτουργεί προς όφελος του Δημοσίου, αλλά, αντιθέτως, μειώνει σημαντικά τα οικονομικά οφέλη που θα μπορούσαν να είχαν προκύψει από την επιλογή εναλλακτικών μεθόδων αξιοποίησης. Από κανένα δε επίσημο, δημοσιευμένο έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ, ως επίσημου φορέα, υπευθύνου για την αξιοποίηση της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, αλλά ούτε και από την εγκριτική υπ' αριθ. 54/2016 Πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεν προκύπτει η διενέργεια σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης με σύγκριση των εναλλακτικών επιλογών, από την οποία να προκύπτει ως βέλτιστη επιλογή η ως άνω Συναλλαγή. Πέραν δε της ζημίας που υφίσταται το Ελληνικό Δημόσιο από την επιλογή της πώλησης του πλειοψηφικού πακέτου των μετοχών του ΟΛΠ, ζημιά υφίστανται και οι λοιποί μέτοχοι της εταιρίας, οι οποίοι, στην περίπτωση που επιλεγόταν κάποια άλλη, εναλλακτική μέθοδος αξιοποίησης του ΟΛΠ (όπως η επέκταση των υφιστάμενων συμβάσεων παραχώρησης ή η σύναψη νέων), το όφελος για αυτούς θα ήταν μεγαλύτερο.

Το δε γεγονός ότι από την έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας έως και σήμερα, δεν έχουν λάβει χώρα οι απαραίτητες νομοθετικές και κανονιστικές τροποποιήσεις για τις αναγκαίες μεταβολές του συνολικού καθεστώτος του ΟΛΠ και την μεταβίβαση των απαραίτητων εξουσιών και αρμοδιοτήτων σε δημόσια, ανεξάρτητη Αρχή, είναι δυνατόν να επιτείνει έτι περαιτέρω την οικονομική ζημία του Ελληνικού Δημοσίου. Τα εν λόγω ζητήματα θα έπρεπε να είχαν αντιμετωπιστεί πριν καν ξεκινήσει η διαδικασία του διαγωνισμού ή έστω η Δεύτερη Φάση αυτού, ώστε να γνωρίζουν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ακριβώς το αντικείμενο του διαγωνισμού, τις αρμοδιότητες εκάστου μέρους εντός του Λιμένα, και το σχετικό κόστος για την εύρυθμη λειτουργία του Λιμένα, που μπορεί να προκύψει από την μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τον ΟΛΠ ή την όποια μεταβολή λάβει τελικά χώρα. Η διενέργεια μεταβολών στην παρούσα φάση και η ενδεχόμενη

συνακόλουθη επιβάρυνση του ΟΛΠ (και, επομένως, της Cosco) είναι πιθανόν να γεννήσει αξιώσεις σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες αναγκαστικά θα προκαλέσουν είτε μείωση των εσόδων είτε επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό.

7. Η περίπτωση της πώλησης του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ, δεν είναι, ωστόσο, η μοναδική περίπτωση, στην οποία αμφισβητείται το κατά πόσον η επιλεγόμενη από το ΤΑΙΠΕΔ μέθοδος αξιοποίησης είναι και η βέλτιστη για τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου ή η πιο επικερδής. Χαρακτηριστική είναι η Εισήγηση της κα. Αργ.Μαυρομμάτη, Παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Κ' Επιστημονικό Συμπόσιο του Πανεπιστημίου Πειραιώς σε συνεργασία με το Ελεγκτικό Συνέδριο (17-18/03/2016), «Οικονομική Ανάπτυξη και Δίκαιο», με τίτλο «Οικονομική Ανάπτυξη και Αποκρατικοποιήσεις», η οποία εξετάζει το ζήτημα του κατά πόσον οι αποκρατικοποιήσεις πράγματι συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη. Στην εν λόγω εισήγηση, η κα. Μαυρομμάτη παραπέμπει στην από Φεβρουαρίου 2016 έκθεση του Transnational Institute (TNI) με τίτλο «The Privatising Industry in Europe», στην οποία αναφέρονται χαρακτηριστικά τα εξής:

- ✓ Αν και βασικό επιχείρημα υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων που προωθούνται στις υπερχρεωμένες Ευρωπαϊκές χώρες κατά τη διάρκεια της παρούσας οικονομικής κρίσης είναι ότι αυτές (οι ιδιωτικοποιήσεις) είναι αποτελεσματικό μέσο υπέρ της μείωσης του δημοσίου χρέους, λόγω της πίεσης που δέχονται τα εν λόγω κράτη για άμεσες ενέργειες, τα περιουσιακά στοιχεία πωλούνται συνήθως σε τιμές κόστους και στις περισσότερες περιπτώσεις τα κράτη καταλήγουν να χάνουν χρήματα σε βάθος χρόνου. Ειδικά κατά τη διάρκεια ύφεσης ή οικονομικής κρίσης, η αξία κατεχόμενων από το δημόσιο επιχειρήσεων (State-Owned Enterprises) μειώνεται, ούτως ώστε να ανέρχεται σε τμήμα μόνο της προ- κρίσης αξίας τους. Η πώληση δημοσίων περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά από μία οικονομική κρίση, έχει πάντοτε ως αποτέλεσμα την πώληση σε ουσιωδώς χαμηλότερη τιμή. Αυτό ισχύει, σύμφωνα με την έκθεση του TNI, ιδίως στην περίπτωση της Ελλάδας, όπου το ΤΑΙΠΕΔ στοχεύει αποκλειστικά και μόνο στην γρήγορη πώληση περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της Τρόικα, παρά στο να αποκομίσει όσο το

δυνατόν μεγαλύτερο κέρδος από την αξιοποίηση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

- ✓ Η έρευνα έχει δείξει ότι δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία, από τα οποία αποδεικνύεται ότι η ιδιωτικοποίηση ενός περιουσιακού στοιχείου του Δημοσίου έχει ως αποτέλεσμα την υψηλότερη αποδοτικότητα του περιουσιακού αυτού στοιχείου.
- ✓ Το ΤΝΙ αναφέρεται στην Ελλάδα ως «case study», προκειμένου να δείξει τον βαθμό, στον οποίο συγκεκριμένοι ιδιωτικοί οικονομικοί φορείς έχουν αποκτήσει καθοριστικό ρόλο στον τομέα των ιδιωτικοποιήσεων και το πώς η διαδικασία των ιδιωτικοποιήσεων τείνει να δημιουργεί και να επιτείνει φαινόμενα νεποτισμού, συγκρούσεων συμφερόντων και διαφθοράς.

Από το σύνολο της ανωτέρω ανάλυσης προκύπτει η ανάγκη να διερευνηθεί, κατά πόσον η επιλογή της ανωτέρω μεθόδου αξιοποίησης του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών του ΟΛΠ, ως περιουσιακού στοιχείου του Δημοσίου, αλλά και η ίδια η Διαδικασία που ακολουθήθηκε για την υλοποίηση της εν λόγω επιλογής, συνιστά αξιόποινη πράξη, σύμφωνα με το Ελληνικό Δίκαιο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Σας θέτουμε υπόψη τα ανωτέρω και σας παρακαλούμε για την από ποινικής πλευράς διερεύνηση της υπόθεσης.

Σε περίπτωση δε που διαπιστωθούν ποινικές ευθύνες, αιτούμεθα την ποινική δίωξη παντός υπευθύνου προσώπου, παντός υπευθύνου αυτουργού, συμμετόχου υπό ευρεία έννοια για όποια ήθελε διαπιστωθούν τελεσθέντα εγκλήματα.

Προσκομίζουμε δε τα εξής σχετικά έγγραφα:

1.
2.
3.

Διορίζουμε με την παρούσα πληρεξουσίους μας και αντικλήτους τους Δικηγόρους:

.....

Μάρτυρες προτείνουμε τους:

Αθήνα,